

Interview wethouder Depla
'Mijn privéleven gaat
mensen geen donder aan'

Biechten op de campus
Vreemdgaan en
fietsen mollen

De zin van straf
'Ons strafklimaat
is razendsnel verhard'

Jaargang 8 • nummer 9 • 19 december 2007
ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

V

O

X

BOETE & *Verzoening*

Als we een uitstapje maken met studenten, doen we het meteen goed

Schrijf je in voor de Global Apollo Experience

Ze zijn er te over. Traineeships, business courses, masterclasses. Vol met intensieve programma's waarvoor je soms ook naar het buitenland mag. Kom je als aanstormend talent toch mooi een keer in Londen of zelfs New York als je geluk hebt.

Bij Allen & Overy pakken we dergelijke zaken net iets anders aan. Organiseren we trajecten die je net iets verder brengen. Zoals de Global Apollo Experience. Een programma van vijf maanden ter aanvulling op je studie en als voorbereiding op de commerciële advocatuur. Eens in de twee weken volg je colleges van kopstukken uit de juridische praktijk, waarbij vrijwel alle aspecten van het recht aan bod komen. Daarnaast krijg je praktische trainingen om je breed te ontwikkelen. Bovendien kun je meteen je grenzen verleggen: gedurende vijf maanden werk je in een team aan een internationale overname waarvan de closing tijdens een vierdaags verblijf in Hongkong plaatsvindt. De Global Apollo Experience is bedoeld voor studenten in de laatste fase van hun studie Nederlands recht, notarieel recht of fiscaal recht.

Meld je vóór 15 februari 2008 aan op www.werkenbijallenoverly.nl.

De Global Apollo Experience start op 10 maart 2008 met een introductie op onze kantoren in Hamburg, Milaan, Parijs, Brussel, Praag of Londen en eindigt op 30 juli 2008 na een 4-daags verblijf in Hongkong.

Nummer 9 • jaargang 8 • 19 december 2007

De Trappenloop trok vrijdag 14 december een recordaantal deelnemers – 18 teams en 62 individuele lopers schreven zich in voor de race langs de trappen van het Erasmusgebouw. De snelste tijd – 2 minuten en 8.95 seconden – werd neergezet door student Martin van Dijk. De estafette werd gewonnen door het team *Wij hebben de trappenloopkoning!* van de organiserende studentenatletiekvereniging 't Haasje. Foto: Erik van 't Hullenaar

Interview Paul Depla: "Het gaat mensen geen donder aan"

In november schreef weblog *Geenstijl* over de vermeende seksaffaire van PvdA-wethouder Paul Depla in het fietsenhok van het Nijmeegse stadhuis. De landelijke media doken er boven op. In *Vox* reageert hij voor het eerst: "Het is een ranzige nieuwsgierigheid."

Thema Boete en Verzoening

Geen beter moment om je te verzoenen met je vijanden en boete te doen voor je zonden dan met kerst. Om zondaars op weg te helpen, een themanummer over boete en verzoening. Met: pleidooi om de biecht weer in ere te herstellen, alfabet van boete en verzoening, de zin van straf, Dostojewski's *Misdaad en Straf* en boete en verzoening door de ogen van onze fotografen.

Wetenschap De misdadiger in ons

We straffen veel en hard in Nederland. Gewone studenten en gewone ondernemers kunnen zomaar voor de rechtbank belanden. Tijd voor een vleugje menselijkheid. "De bevolking komt langzaam tot het besef: 'O jee, het zijn wel ónze kinderen van vijftien die een nacht in de cel zitten.'"

En verder 4 nieuws & opinie 10 boete en verzoening A-Z 18 straatbiecht 20 kort verhaal 32 cultuur 38 vox campus 40 celgenoten

Bij dit nummer Goed, we hadden niet verwacht dat de biechtkaartjes met honderden tegelijk binnen zouden stromen, maar dit was even slikken. Zeven stuks. Nog geen procent van de stapels kaarten die we de afgelopen weken door weer en wind over de campus verspreidden. En van die zeven biechten werden we ook al niet warm of koud. 'Ik heb mijn kerstboom illegaal gekapt' en 'Ik heb stiekem een lok haar afgeknipt bij mijn zus toen ze een dutje deed'. Dan maar weer de campus op, besloten we. Camera mee en mensen dwingen tot de betere bekentenis in ruil voor een foto in deze *Vox*. En kijk, daar zijn wij Radboudianen dan wel weer gevoelig voor. De bekentenissen vlogen ons om de oren: van vreemdgaan tot fietsendiefstal en vandalisme. Dus goddank, we kunnen met een rein geweten onder de kerstboom gaan liggen. Namens de redactie wens ik u fijne dagen en een zondevrij 2008. /Patricia Veldhuis

2007

Toga opgeleukt

De sombere zwarte toga's waarmee de hoogleraren bijzondere academische gelegenheden op luisteren, krijgen een vrolijk rood 'biesje'. Een cadeautje van het college van bestuur ter ere van het lustrum. Nu het de Radboud Universiteit gelukt is om in 2007 maar liefst twaalf vrouwelijke hoogleraren te benoemen, is de tijd rijp om ook de entourage een tikje te feminiseren. Althans, daar lijkt het op nu de traditionele zwarte hooglerarentoga's worden opgeleukt met twee rode 'bi-aisjes'. De radboudrode verfraaiing is een cadeautje van het college van bestuur aan de hoogleraren ter gelegenheid van het 17e lustrum van de universiteit dat in mei wordt gevierd. /RG

Gegeven paard

Waarom spekjes? Die vraag houdt me al dagen bezig. Was er geld over? Hebben ze er ruzie over gehad? Iemand moet geroepen hebben: "We hebben nou al vier dingetjes, maar het is nog niet af. Ik mis iets." Spekjes. Of dat ze zich werkelijk suf gebrainstormd hadden, het liep al tegen half zes, de flapover was nog helemaal leeg, iedereen keek glazig voor zich uit, en toen riep iemand ten einde raad: "Maar waar denken jullie dan in godsnaam aan, bij het woord 'feest'?" Spekjes. Of dat ze alles al rond hadden, het brood en de wijn, en ineens zei iemand: "We vergeten iets! We moeten nog iets waarmee je flink royaal kunt uitpakken, een echte traktatie, iets van tast toe, het ligt ervoor." Spekjes. Het kan niet anders, of de commissie is wanhopig geweest. Er was paniek in de tent. Misschien zat er wel een Limburger in de commissie, die de vlaaischaal heeft doorgedrukt. "Maar wij eten nooit vlaai," zeiden de Brabanders wanhopig, die altijd in de meerderheid zijn, maar nooit de baas. "Dan legde toch het eigengebakken koekske van jullie moeke erop?" sneerde de Limbo. Hij wilde niet luisteren. Later bleek dat hij het partijtje schalen voor een prikkie op de kop had

Dispuut moet Villa van Schaeck uit

Dispuut Boeland mag niet langer gebruik maken van de ruimtes in Villa van Schaeck. Met die beslissing van dispuutenfederatie Argus is een crisis bezworen rond het pand dat door meerdere studentenorganisaties wordt gedeeld. 'Ruzie in Villa van Schaeck' kopte *Vox* eind november. Feesten van onder meer Argus-dispuut Boeland zouden hebben geleid tot 'rotzooi' in de algemene ruimtes. Het stichtingsbestuur pleitte daarop voor het vertrek van Argus. Die dreiging is nu afgewend door de belangrijkste boosdoener, dispuut Boeland, te verbieden om ruimtes te huren in Villa van Schaeck. Boeland-voorzitter Ole Heil vindt het huurverbod

een 'zwaar overtrokken' maatregel. Maar hij begrijpt het besluit van het Argus bestuur. "Ze zijn voor het blok gezet door het stichtingsbestuur en SNUF." Hoewel het villaverbod in principe voor onbepaalde tijd geldt, stelt Heil dat Boeland ervoor zal ijveren om het besluit op termijn terug te draaien. "Wij horen nu eenmaal bij Argus."

Argus-preses Joost Volkers laat intussen weinig los over de affaire. "We hebben met het stichtingsbestuur en de overige verenigingen een goed gesprek gehad. Dingen zijn uitgesproken." Volgens hem is het besluit "voor alle partijen de beste oplossing." /MP, RG

Tachtig kerstpakketten voor armen

Kennelijk zijn medewerkers toch redelijk tevreden met hun kerstpakket. De oproep om ze te doneren aan de voedselbank leverde slechts tachtig reacties op.

Het is een populair klaagitem bij de koffieautomaat: het kerstpakket. Maar misschien vinden we het kerstpakket toch wel leuker dan we tegen elkaar durven toegeven. Want ook na alle aandacht voor de voedselbankactie bij rechten hebben uiteindelijk niet meer

dan tachtig medewerkers hun pakket gedoneerd aan de armen. Hanneke Spath, een van de initiatiefnemers, schat dat ongeveer een derde afkomstig is van buiten de faculteit. Zelf is ze tevreden met het resultaat. "Het was ons doel om een alternatief te bieden voor de medewerkers die toch al weten het pakket niet of nauwelijks te zullen gebruiken. Het ging ons er niet om zoveel mogelijk pakketten te verzamelen." /RG

getikt, via een bevriende Italiaan, maar dat ze ook moesten betalen voor de gesneuvelde exemplaren. Althans, het scheen dat er heel wat stuks van een vrachtwagen gevallen waren. Dus daar gingen de messensets, magnetrons en mosterdsauzen, die we ongetwijfeld anders in onze doos hadden aangetroffen. Hij is niet voor niets zo groot en leeg. De Brabanders waren woedend, ze hadden 'ergens zeg maar' het gevoel dat ze bedonderd waren, al konden ze er niet exact de vinger niet op leggen. Er bleef nog 10 cent over. En wat kun je nou kopen voor 10 cent? Precies. Hierbij een gratis idee voor de commissie van volgend jaar: de groepsdoos. Die is weliswaar nog groter, maar vol, en met voldoende ingrediënten voor een copieus kerstdiner, een tafellaken en een gezelschapsspel, inclusief de instructies voor een gezamenlijke afdelingsbereiding op 20 december. Dit alles vergezeld van een stichtelijk woord door onze rector. Bij ons in de kerk zeiden we vroeger al: de doos is half leeg, of de doos is half vol. Ik zou daarom ook willen eindigen met de woorden van Dominee Gremdaat: "Ik wens u een zalig kerstfeest, en een aangenaam etensmaal, met spekjes erin." /Mgt

D O R P S P O M P

De twee bestuursleden van Carolus Magnus die werden verdacht van vrijheidsberoving zijn onschuldig en hoeven dus geen straf te ondergaan, aldus het oordeel van de rechtbank in Arnhem. Terecht?

Quirijn Lokker, student culturele antropologie en ontwikkelingsstudies

"Ik had een straf verwacht, omdat het slachtoffer toch een gedeelte van de nacht onvrijwillig is vastgehouden. Die studentenverenigingenhumor is de mijne niet. Wanneer de verdachten wel gestraft waren, was er in ieder geval een signaal gegeven dat dit soort grappen te ver gaan."

Heika van Es, lid Ovum Novum

"Ik ken de ins en outs van deze zaak niet precies, maar ieder van ons schaart zich achter de rechterlijke macht. Wel betreur ik dat het überhaupt tot een rechtszaak heeft moeten komen. Vooral de publiciteit is voor beide verenigingen slecht geweest."

Moniek, student bedrijfscommunicatie

"Ik kan me wel vinden in de uitspraak van de rechter, het meisje is immers vrijwillig naar de verdachten toe gegaan. Het vervelende is dat iedereen van de zaak weet, ondanks de vrijpraak is de reputatie van de Carolus-leden al geschaad."

Sjoerd Buursen, student culturele antropologie en ontwikkelingsstudies

"Geen straf, dat is balen. Ik vind dat het een ontvoering genoemd mag worden. Als het meisje ook maar één keer heeft aangegeven dat ze weg wilde terwijl ze werd vastgehouden, vind ik dat je daar een straf voor moet geven."

'Maria' in een reactie op Voxlog

"Nu is het afwachten hoe het meisje dat het leven van twee jongens kapot maakte gaat reageren. Ik denk dat een bosje bloemen en een 'sorry' niet meer voldoende zijn voor al hetgeen zij aangericht heeft."

Alicia, student psychologie

"Ook het studentencorps moet zich aan de wet houden. Omdat het onzeker is of het daadwerkelijk om een misdaad gaat, begrijp ik dat de rechter het zekere voor het onzekere heeft genomen en voor vrijpraak heeft gepleit." /JG

Vrijspraak voor Carolus-leden

Afgelopen maandag heeft de rechtbank de twee Carolus-leden vrijgesproken die werden verdacht van wederrechtelijke vrijheidsberoving. Vrijspraak lag voor de hand, reageren juristen.

Een hoger beroep zit er niet in, verzekert hoogleraar rechter Peter Tak. "Het lijkt mij uitermate onverstandig om het hof te gaan belasten met dit soort flutzaken." Tak had van meet af aan het vermoeden dat er haken en ogen aan de aangifte zaten. Mayke Vereijken, oud-bestuurslid van Ovum Novum, stelde dat ze tegen haar wil werd vastgehouden in de kelderruimte van de Carolus-sociëteit. De officier van justitie nam het hoog op en eiste twee weken geleden een werkstraf van 180 uur waarvan 60 uur voorwaardelijk. Dat de rechtbank nu wijst op het gebrek aan bewijs dat de vrijheidsberoving tegen de wil van het slachtoffer plaatsvond, ligt volgens Tak voor de hand. "Naar wat ik heb gehoord over de feiten

bleek dat het meisje niet leed onder haar vrijheidsberoving. Ze kon weliswaar niet weg, maar ze kon wel rustig een biertje drinken. Het was meer een spel tussen haar en haar ex-partner. Een uit de hand gelopen spelerei, dat wel." Maar daarvoor moet, volgens Tak, de strafrechter niet ingeschakeld

worden. "Daar is de tijd van de rechter te schaars voor."

Pim Vestiens, de advocaat van Carolus-preses Roel van den Tillaart, had verwacht dat de zaak in het vooronderzoek al geseponeerd zou worden. "Ik snap überhaupt niet dat het openbaar ministerie hier onze belastingcenten aan verspeelt."

Intussen heeft de zaak, die een jaar heeft geduurd, wel diepe indruk gemaakt op de twee Carolus-bestuursleden. "Tijdens de rechtszaak voelde ik me soms ontzettend gespannen. Ik durfde ook geen enkele verwachting te hebben over de uitspraak. Maar ik had het wel heel erg wrang gevonden als we een straf opgelegd zouden krijgen", zegt geschiedenisstudent Van den Tillaart.

Frits Kok, rechtenstudent en hoofdverdachte in de zaak, wil niet reageren op de uitspraak. Hij zegt 'er helemaal klaar' mee te zijn. Zijn advocaat, Cindy Janssen, zegt dat haar cliënt behoorlijk onder de indruk is. "Het is nogal

een beschuldiging. Wederrechtelijke vrijheidsberoving is niet het minste delict. Als je daarvoor wordt veroordeeld en je bent rechtenstudent, dan heb je echt een groot probleem. Er heeft dus nogal wat op het spel gestaan."

Advocaat Vestiens wijst erop dat de zaak, ondanks de vrijspraak, z'n sporen heeft achtergelaten. "Al die publiciteit rondom de hele kwestie. Van verschillende kanten is die twee de afgelopen periode gevraagd: zouden jullie niet eens aftreden als bestuurslid? De eerste reactie van die jongens is natuurlijk: maar we hebben niets gedaan! Toch worden ze met de vinger nagewezen. Die schade is er wel."

Van den Tillaart voelt zich rot over de hele zaak. "Ik had nooit verwacht dat ik ooit zoiets mee zou maken. Het vervelende is dat het overal op internet staat. Google onze namen en je leest meteen over de rechtszaak."

/MZ, AD

RU vist naast Vici-pot

Geen enkele Nijmeegse wetenschapper krijgt deze ronde een Vici-subsidie. Met negen Veni's voor jonge onderzoekers scoort de RU juist weer bovengemiddeld.

In totaal heeft wetenschapsorganisatie NWO dertig zeer ervaren onderzoekers van universitair Nederland een Vici-subsidie toegekend. De subsidie bedraagt maximaal 1.250.000 euro. Dat geen van de Vici's naar Nijmegen gaat, is alleen voorgekomen in

het eerste jaar van de vernieuwingsimpuls: in 2002.

De afgelopen twee jaar scoorde Nijmegen bovengemiddeld. "Het aantal aanvragers is met zeventig procent gestegen. Van 130 in 2003 naar 221 in 2007. Terwijl het aantal subsidies constant is gebleven. Dus de concurrentie wordt steeds groter", zegt Arjan Vink, beleidsmedewerker bij mso.

Van de negen recent gepromoveerde onderzoekers die een Veni-subsidie krijgen, werken er vier in het UMC St Radboud. Eén onderzoeker is werkzaam in het Max Planck Instituut, verbonden aan de RU. De overigen zijn een antropoloog, een ecooloog, een medewerker van het NICI en een medewerker van het FC Donders Centre. In totaal kregen 89 jonge wetenschappers in universitair Nederland een Veni-subsidie. Die subsidie bedraagt maximaal 208.000 euro. /MZ

Noorda wil 'eerlijke voorlichting'

Universiteiten zijn niet altijd eerlijk wanneer ze voorlichting geven over hun opleidingen. Dat zei VSNU-voorzitter Sijbolt Noorda op 12 december tijdens een AKKU-debat over studiesucces. De VSNU-voorzitter denkt dat eerlijke – en vooral niet méér – voorlichting ervoor zorgt dat stu-

denten sneller de juiste opleiding kiezen. Zijn voorstel: een onafhankelijke reclamecommissie die de pr van alle universiteiten beoordeelt. "De dreiging daarvan is voor iedere universiteit voldoende om eerlijke pr te bedrijven." /MP

Proefschrift drukken?
www.proefschriften.nl

Printing PhD-thesis?
www.phd-thesis.nl

DRIETAND
Peter van der Heiden

Boete en verzoening?

Een mooi thema voor de kerst-Vox dit jaar, boete en verzoening. Zelf had ik liever schuld en boete gezien. Vooral vanwege dat andere kerstgebeuren, het jaarlijks hoogtepunt van vrijwel iedere vaderlandse werknemer: het kerstpakket.

In de vorige Vox werd nog zo triomfantelijk aangekondigd (weliswaar in Voxcampus, dus niet onder verantwoordelijkheid van de Vox-redactie) dat de kerstpakketten weer werden uitgereikt namens het college van bestuur. Met een speciale bon konden ze worden afgehaald. Dat belofde wat. Niet zo maar een bon, nee, een spé-ci-à-le bon! Een Voxje eerder lasen we dat ze bij de faculteit Rechten een actie houden om de kerstpakketten naar de voedselbank te brengen. Reden: de helft van de inhoud van het kerstpakket gaat tegen de zomer in al dan niet beschimmelde toestand de vuilniszak in. Dan kon dat 'symbool van de westerse overconsumptie' beter naar één van de 120 Nijmeegse gezinnen die de voedselbank bedient. Ik vrees alleen dat het college lucht heeft gekregen van deze actie en spoorlags de inhoud van het pakket heeft aangepast. Medewerkers dreigen het naar de voedselbank te brengen? Doen we er toch gewoon geen voedsel in! Met dit pakket kun je ook bij de allerminimaaste minima niet aankomen. Pièce de resistance van deze 'jaarlijkse blijk van waardering' (om met ons hoofd-Radboudvoorlichting te spreken) is een taartschaal. Goed, die cava is vast wel weg te krijgen, zo'n kerststol vult in ieder geval de maag, maar een taartschaal en een vlaggetjesslinger? En een zakje spekkies? Hoe schrijnend zal de kerst wezen voor die arme rekeninghouders van de voedselbank. Een taartschaal, terwijl je financieel niet bij machte bent er een fatsoenlijk stukje gebak voor aan te schaffen. De spekkies dan maar feestelijk op de schaal opdienen? Wrijf die armoede er nog maar eens in! Natuurlijk, klagen over het kerstpakket is zo'n beetje onze nationale sport. Het lukt nooit om iedereen tevreden te stellen. Het tegenovergestelde blijkt een stuk gemakkelijker te zijn. Want één functie heeft het kerstpakket dit jaar wel degelijk: het heeft het hele personeel tezamen gebracht. Weliswaar niet – wat gezien het seizoen voor de hand zou liggen – jubelend van vreugde, maar in opperste verbijstering over de bizarre inhoud. Zelfs de grootste fans van het verschijnsel kerstpakket pleiten nu voor afschaffing. Iemand in het bestuursgebouw moet verantwoordelijk zijn voor de keuze van het kerstpakket. Iemand moet gedacht hebben: 'Dit is nou écht een blijk van waardering voor alle medewerkers van de Radboud Universiteit!' Iemand draagt hiervoor de schuld. Hopelijk moet-ie er ook voor boeten.

In de rubriek Drietand geven drie Radboudianen, Henk van Houtum, Lisa Westerveld en Peter van der Heiden om beurten hun mening.

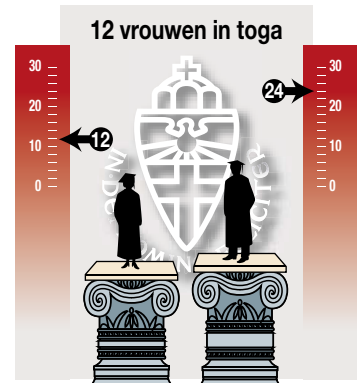
OVER DE SCHUTTING

Niet echt de meest spannende nieuwe aanwinst in je buddylijst van msn, maar Groningse studenten kunnen tegenwoordig chatten met de bibliothecaris van de universiteit. De service is vooral bedoeld voor korte informatieve vragen. De bieb wil toegankelijker zijn voor studenten, wier sociale leven zich steeds meer op internet afspeelt. Ter instructie heeft de universitaire bieb een instructiefilmje op YouTube gezet en een eigen Hyves-pagina aangemaakt. Het college na aanvang binnen sneaken is op de Erasmus Universiteit in Rotterdam verleden tijd. Daar zetten ze op de economische faculteit suppoosten in blauwe uniformen in om eerstejaars tegen te houden die te laat naar het college komen. De studenten zien het nut er niet van in. Het is toch al een chaos tijdens colleges, zeggen zij, iedereen kletst en de docent loopt als een 'showmaster' tussen de collegebanken. Lawaaiige laatkomers kunnen daar ook wel bij. Nee, dan de strebers van de Universiteit van Amsterdam. De studenten willen dat het hoogste cijfer voor een tentamen op de cijferlijst komt – niet het meest recente cijfer. Voor studiepikies wordt het daardoor minder riskant om te herkennen: haal je een lager punt, dan telt het domweg niet. Aanleiding is volgens de studentenraad dat het voor studenten steeds belangrijker is om een acht of negen te halen voor een tentamen: researchmasters vereisen niet zelden hoge cijfers. Ron Welters schreef het al in Vox, maar we herhalen even: hoezo zesjescultuur? /MP

Eindstand 2007: 12 vrouwen in toga

Met een dozijn nieuw benoemde vrouwelijke hoogleraar heeft het college van bestuur zijn streven om dit jaar tien benoemingen te realiseren ruimschoots behaald. Ashley Terlouw wordt de opvolger van Cees Groenendijk op de leerstoel rechts-sociologie.

Van alle 36 dit jaar benoemde hoogleraren, is nu een derde vrouw. Ashley Terlouw (1960) vormt het sluitstuk van het emancipatiestreven van het college. Corjo Jansen, de voorzitter van haar benoemingscommissie, haast zich te zeggen dat ze niet is benoemd omdat ze een vrouw is. "Ze paste gewoon het beste van alle kandidaten in de profiel-schets." Terlouw is nu al de zesde vrouwelijke rechtenhoogleraar, wat volgens Jansen verband houdt met het verjongingsproces binnen de faculteit. "Er komen steeds meer vrouwelijke studenten en je merkt nu dat er ook steeds meer vrouwen aankloppen bij de sollicitatiecommissies." Of zes vrouwen in het hooglera-

renbestand inmiddels een verschil maken voor de sfeer binnen het van oudsher mannelijke corps, kan een ouwe rot als Tijn Kortmann beantwoorden. De faculteit organiseert al sinds jaar en dag avondjes en lunches voor hoogleraren, maar de dames maken geen wereld van verschil, zegt Kortmann. Al signaleert hij wel dat onder hoogleraren die kinderen hebben, het thuisfront harder trekt aan de vrouwen dan aan de mannen. "De zorg voor kinderen drukt duidelijk zwaarder op de schouders van vrouwen. Het zit kennelijk in de genen." /PvdB

Radboudpsycholoog in top 100

Niet de gearriveerde Radboud-coryfeeën Roelof de Wijkerslooth, Carla van Baalen of Ybo Buruma, maar de sociaal psycholoog Ap Dijksterhuis (39) behoort tot de lijst van honderd invloedrijkste Nederlanders die door HP/De Tijd is samengesteld. Dijksterhuis maakte de afgelopen jaren furor met zijn onderzoek naar het on-

bewuste. Hij bewees onder meer dat een beslissing die je onbewust neemt vaak beter is dan een beslissing die tot stand komt door een zorgvuldige afweging van voor- en nadelen. Onlangs publiceerde Dijksterhuis zijn bevindingen voor een breed publiek in het boek *Het slimme onbewuste*. /RG

Interuniversitair college

Israelische buitenlandse politiek

Woensdagochtenden 9 januari – 26 maart 2008, 10:00-12.30 uur

* Studenten kunnen studiepunten voor het college krijgen *

Onderwerpen:

historische achtergronden van de staat Israel • de Arabische perceptie van het Israelische buitenlandse beleid • Israel en Nederland • de rol van internationale organisaties • de toegang tot water • internationaal terrorisme en de juridische (on)mogelijkheden • Europa en Israel • de psychologie van het vredesproces • Arabische en islamitische opvattingen over het Israelisch-Palestijns conflict • Amerika en Israel • vredesopties

Plaats:

Rabin Centrum voor Cultuur en Educatie, Jagerstraat 4, Den Haag

Door:

Binnen- en buitenlandse academici

Opgave en inlichtingen:

T 070-3646862 | E cidi@cidi.nl | W www.cidi.nl

‘Ondergang’ op de schop

Van de vijftien studentenorganisaties die gehuisvest zijn in de SNUF-gang van het Gymnasium (beter bekend als de Ondergang) moeten er mogelijk een aantal verhuizen. De ruimtes zijn te duur.

“SNUF is er niet op uit om verenigingen kopje onder te laten gaan of de gang uit te werken”, legt directeur Inez Uerz uit, “maar we moeten ons wel afvragen wat het mag kosten en wat billijk is. De organisaties zitten namelijk op een toplocatie.”

Tijdens een ‘gangvergadering’ op 4 december maakte SNUF duidelijk de stijgende lasten voor de gang, nu al 177 duizend euro per jaar, op den duur niet langer te kunnen opbrengen.

Uerz: “Aan de alumni, onder wie we fondsen werven, is het moeilijk uit te leggen dat we 177 duizend euro betalen voor een gang met vijftien kantoorruimtes, terwijl er in de stad twee onderbezette panden staan die veel goedkoper zijn.” SNUF wil daarom gesprekken met de verenigingen om hun functie en de noodzaak om op de campus bereikbaar te zijn in kaart te brengen. Daaruit volgt een advies voor de toewijzingscommissie van SNUF die bepaalt welke organisaties mogen blijven.

Het verplaatsen van verenigingen naar de stad lijkt in strijd met de ambitie van het college van bestuur om de campus te verlevendigen. Maar volgens Inez

Een van de kantoren in de Ondergang

Uerz speelt dat geen rol. “Wij hebben onze eigen opdracht met een bijbehorend budget. Het is niet onze taak om eventuele ambities van het college te financieren.”

In de Ondergang zijn de plannen intussen het gesprek van de dag. De alternatieve studentenvereniging Karpe Noktem verwacht te moeten vertrekken. “Dat vinden we niet erg”, legt voorzitter Bram Balk uit. “Als groeiende vereniging zitten we hier langzamerhand wat te krap.”

Anne van Dijk, algemeen bestuurslid van studentenverbond AKKU, is zeker van een positie in de Ondergang, omdat AKKU volgens haar een belangrijke inloopfunctie heeft voor alle studenten.

Corjo Jansen opnieuw decaan

Hoogleraar rechtsgeschiedenis Corjo Jansen wordt opnieuw decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Op 1 januari volgt hij Ybo Buruma op, die een punt zet achter zijn tweeënhalf jaar durend decanaat.

Jansen is niet alleen opvolger, maar ook voorganger van Buruma. Normaal gesproken is het decanaat binnen de faculteit stuwertje wisselen, maar het geval wil dat de beoogde opvolger van Buruma – Bas Kortmann – dit

jaar rector is geworden. Een andere man of vrouw die het gat kan vullen, was niet beschikbaar, om uiteenlopende redenen. Jansen toont zich bereid om zijn eerdere kunstje – hij was vóór Buruma tweeënhalf jaar decaan – te herhalen, voor een periode van twee jaar. “Ik vind het best aardig om te doen. Bovendien tref ik in het bestuur dezelfde naaste medewerkers van toen, met wie ik prima heb kunnen samenwerken.” /PvdB

Geen selectie aan de poort

Selectie aan de poort is een goed middel om ervoor te zorgen dat opleidingen de juiste studenten trekken. Dat zegt de commissie Ruim Baan voor Talent in haar eindrapport.

De commissie is drie jaar bezig geweest om de voor- en nadelen van selectie aan de poort te onderzoeken. De eindconclusie is positief: selectie is een goed middel om studenten over de opleidingen te verdelen.

De commissie lijkt met haar oordeel echter de boot gemist te hebben. Hoewel zijn voorganger Van der Hoeven gecharmeerd was van selectie aan de poort, is de huidige minister Plasterk tegenstander van het systeem. Maar ook in de rest van het hoger-onderwijsveld krijgt de commissie de handen niet op elkaar. LSVb en ISO vinden goede begeleiding van studenten een beter alternatief. De Radboud Universiteit voelt ook niets voor selectie aan de poort. Het college van bestuur vindt dat het vwo-diploma voldoende garandeert ‘dat studenten voor een universitaire opleiding zijn toegerust’. /MP

Ook de redactie van studentenblad ANS verwacht op de vertrouwde stek te kunnen blijven. Inez Uerz benadrukt dat SNUF uiterst zorgvuldig te werk gaat. De operatie mag volgens haar niemand de kop kosten. “Het hele studentenleven moet gewoon kunnen blijven draaien. Zou het al per 1 september 2008 zover zijn, dan zijn de voorbereidingen wel héél soepel verlopen.” /RV

Paul Depla: 'Het gaat mensen geen donder aan'

In november schreef weblog *Geenstijl* over het vermeende seksschandaal van PvdA-wethouder en oud RU-student Paul Depla (42). De 'fietsenkelderaffaire' werd door vrijwel alle landelijke media overgenomen. Depla zelf hield zich verre van de media. Daarom voor de wethouder geen boete en verzoening, maar wel stelling tegen de 'versoaping' van de politiek.

7 uit 52

Een student of medewerker in het nieuws trekt zeven kaarten uit een set van 52, met vragen over leven en universiteit. Wethouder en oud-student Paul Depla trok de kaarten ♣3, ♠A, ♦9, ♠2, ♠V, ♠8 en ♠5.

♣3 Bent u ijdel?

“Volgens mij is iedere politicus ijdel, je verkeert tenslotte niet in de anonimiteit. Wanneer ik door de stad loop en de prestaties ziet die neergezet zijn, dan ben ik trots. Daar doe je het voor. Maar op uiterlijk vlak, nee. 's Ochtends sta ik nauwelijks stil bij wat voor pak ik eens aan zal doen. Bij weblogs van politici denk ik: hou het bij politieke zaken. Laat het minder om jou als mens gaan.”

U vindt dat politiek en privé strikt gescheiden moeten blijven?

“Het gaat wel om je persoonlijke drijfveren, ideologie en om de keuzes die je maakt, maar vakantieplaatjes horen daar niet bij. Voor je het weet, ben je een soapster. Iedereen kan van alles wel een politieke zaak maken maar ik wil me daar niet door laten afleiden.”

Dat heeft u ook na alle ophef over uw vermeende actie in het fietsenhok niet gedaan?

“De lijn politiek en privé blijft voor mij strikt gescheiden. Al houdt het me natuurlijk wel bezig.”

Maar is dit niet verworden tot een politieke kwestie?

“De burgemeester heeft dat onderzocht en hij noemt het – net als een meerderheid van de gemeenteraad – een privé-zaak. Klaar.”

En als de burgemeester het zegt dan is het zo?

Boos: “Het is een ranzige nieuwsgierigheid. Is dit de nieuwe mediacultuur? Omdat een website een gerucht de wereld

in heeft geholpen, is het interessant? Maakt dat het politiek relevant?”

♠A Wat is uw grootste obsessie?

“Ik zou het niet weten. Misschien wel de vraag wat ik doe na het wethouderschap. Dat zingt rond in mijn achterhoofd. De politiek laat zich niet plannen. Een politieke carrière overkomt je. En het is iets tijdelijks. Mijn leven is niet afhankelijk van mijn politieke carrière. Wanneer je daar zo op gefocust bent, wordt het misschien een obsessie.”

Is dit wijsheid die u dit jaar heeft opgedaan? Wilde u té graag een nieuwe post als burgemeester of als staatssecretaris?

“Nee, absoluut niet.”

♦9 Wie denkt Paul Depla wel niet dat hij is, dat hij dit kan doen?

“Ik heb een paar ambities voor de stad. Een van de belangrijkste is het oplossen van de woningnood en een rechtvaardige verdeling van de schaarse ruimte in de stad. Er zijn zo veel mensen die nog geen geschikte en betaalbare woning hebben. Daar zet ik me voor in.”

Maar wie bent u om te denken dat u weet wat goed is voor de Nijmegenaren?

“Ik was in 2006 lijsttrekker van de PvdA. Onder mij is de PvdA de grootste partij van de stad geworden. Mijn partij heeft met de gemeenteraadsverkiezingen 26 procent van de stemmen gekregen en daarmee heb ik van een grote groep kiezers het mandaat gekregen om problemen op te lossen. Het is mijn kracht om dingen gerealiseerd te krijgen en een doel voor ogen te houden.”

♠2 Wie zou u het liefst willen zijn?

“Vroeger wilde ik Jan van Beveren zijn, de keeper van PSV. Dat is niet gelukt, nee. Ik zou wel iemand als Anton

Corbijn willen zijn. Het beeld spreekt en Anton Corbijn zelf spreekt bijna nooit. Beelden vertellen het verhaal. Dat is vaak geloofwaardiger dan woorden. En dat geldt ook voor politiek. Resultaten, zoals sportvoorzieningen en nieuwe woningen, kun je veel beter met beelden laten zien dan met woorden beschrijven.”

♠V Wanneer bent u voor de laatste keer uit uw slof geschoten?

“Gisteren heb ik de trein niet gehaald, omdat ik dacht dat ‘ie een minuut later ging. Dan baal ik dat ik de treintijden niet meer uit mijn hoofd weet. En bij intern overleg schiet ik ook wel eens uit mijn slof.”

En dan gaat u schreeuwen, schelden, slaan?

“Ik ben wel een opvliegend type. Slaan doe ik niet, maar ik ben heel expressief in mijn motoriek. Mensen die me kennen weten precies wanneer ik boos ben, dan worden mijn lippen heel strak.”

De afgelopen weken hebben uw lippen vast behoorlijk strak gestaan.

“Het verbijstert mij dat zaken die door media als *Geenstijl* en *de Telegraaf* geschreven worden klakkeloos door de serieuze media worden overgenomen. Dat had ik totaal niet verwacht, dat maakte me machteloos.”

Als u journalist was, had u niet geschreven over een vermeende affaire tussen een wethouder en een raadslid van een andere partij?

Depla zwijgt geruime tijd. “Dit zijn zaken die het privédoel betreffen. Neem een voorbeeld aan RTL, die hebben een heldere lijn getrokken. Het-gaat-mensen-geen-donder-aan. Dat blijf ik zeggen.”

U heeft nooit overwogen om op te stappen als wethouder?

“Het gaat om geruchten over iets dat sowieso privé is; ik zie daar het politieke niet van in. 75 pro-

cent van de Nijmegenaren deelt mijn standpunt en 80 procent van de Nijmegenaren vindt dat ik als wethouder kan aanblijven. Ik blijf zo lang de gemeenteraad mij steunt. We leven tenslotte – en gelukkig – in een democratie en niet in een mediocratie.”

♠8 Wat zoekt u in een levenspartner?

“Dat is mijn zaak. Ik geef geen antwoord op dat soort vragen. Mensen en media moeten respecteren dat ook die levenspartner een eigen leven en recht op privacy heeft.”

De zaak-Depla is inmiddels exemplarisch voor de verschoven panelen tussen publiek en privé?

“Mijn principiële keuze om privé en politiek te scheiden blijft centraal staan. Hoe graag jullie ook van alles zouden willen weten, het is iets van mijzelf. Er is in deze tijd van de reality soaps en de Gouden Kooi nog een andere wereld, waarin een politiek figuur ook een eigen leven heeft en ik hoop dat de media zich dat ook eens gaan realiseren.”

♠5 Wat bewondert u het meest in anderen?

“Dat ze hun emoties beter onder controle hebben dan ik. Aan mijn uiterlijk zien mensen wat ik voel, het is een kracht als je dat kunt verbergen. Ik heb mezelf soms onvoldoende onder controle. Ik vraag me wel eens af waarom ik me weer zo op de kast heb laten jagen.”

En wat vindt u van anderen die hun emoties niet kunnen beheersen?

“Ik doe geen uitspraken over andere mensen, je moet naar jezelf kijken en je niet uitlaten over anderen. Wie ben ik om daar een oordeel over te hebben? Waarom veroordelen we mensen altijd zo snel?” x

Tekst: Anne Dohmen en Jacqueline van Dongen
Foto: Bert Beelen

BOETE & Verzoening van A tot Z

Boete en verzoening, waar hebben we het dan eigenlijk over? Wat is wat in het alfabet van Advocaat tot Zonde? Voor de generatie die niet meer elke week te biecht gaat.

Advocaat

Hoe groot de schuld ook mag zijn, met een goede advocaat blijft de boete minimaal. Onze witgebefte vrienden hoeven maar een verkeerd aanhalingsteken aan te treffen in de verballen en het geboefte loopt snel de straat weer op. Het enige wat dan nog open staat is de financiële schuld bij de raadsman, en die is vaak niet mals.

Biecht

Volgens de beeldenstormers heeft de katholieke zijn karakter te danken aan die vermalde biecht. Zondigen is een peulenschil wanneer de biechtstoel maar beklommen kan worden om daar met een gereinigd geweten weer te vertrekken, week na week.

Niet voor niks staat het katholieke Limburg bekend om corruptie, overspel, gulzigheid en al het andere wat God verboden heeft en continu maar weer dient te vergeven.

Culpa

Mea Culpa, mea maxima culpa. Pas wanneer er berouw is, kan er verzoening tot stand komen. Het mea culpa wordt op structurele basis door de paus uitgesproken in het gebed Confiteor ("ik beken"). Niet vergeten om driemaal op de schuldige borst te kloppen bij het uitspreken van het mea culpa.

Dostojewski

De meester van Petersburg schreef het standaardwerk over schuld en boete, misdaad en straf. De belevenissen van de koortsige Raskolnikov zijn zo mooi beschreven dat je niet anders kan dan zelf ook met klamme handen bladzijde na bladzijde om te slaan. *Lees ook pagina 32*

Eigen schuld

Dikke bult. Wie zich brandt, moet op de blaren zitten. Boontje komt om zijn loontje. Wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in. Al is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt hem wel. Wie het eerst ruikt, heeft zijn poeptje gebruikt. Er zijn we's te behangen met wandtegeltjes die waarschuwen voor de straf die volgt op de misstap.

Freud

De meester van de schuldduiding. Ouwe Sigmund had altijd een antwoord paraat en verklaarde veel van de menselijke psyche uit het feit dat we ons schuldig voelen voor van alles en nog wat, het begeren van onze moeder,

onze doodsdrijf en de begeerte naar alles wat los en vast zit. En dat reageren we allemaal op onszelf af, dat vermaledijde Superego ook.

Geweten

In *The Tell-Tale Heart* laat Edgar Allan Poe zien dat de perfecte moord niet kan bestaan zolang er een geweten meespeelt. De ergste boete is voor hen die een bezwaard geweten torsen. Voor de gewetenlozen is er zoiets als de gevangenis en de TBS-kliniek.

Holleeder

'De Neus' is de misdadiger van het moment. Nog niet veroordeeld, dus officieel nog verdachte, maar volgens zijn raadsman zodanig gedemoniseerd dat arme Willem als de grootste boef van Nederland wordt gezien. Een verzoening met Endstra zit er niet meer in, tenzij Willem tegen een steen aan wil gaan praten.

Illegaal

Langzaam ontstaat er enige verzoening tussen de Nederlander en de illegaal. Vooral omdat de laatste groep kleiner en kleiner wordt, mede dankzij het strenge beleid van ijzeren Rita die zonder illegalen helemaal Trots op Nederland is. De boete van de illegalen was echter groot; was het niet jarenlang rondhangen in een ellendige AZC-barak dan was het wel terug naar het land van herkomst.

Justitie

De officiële boete-instantie van Nederland komt nog wel eens negatief in het nieuws door een te grote motivatie. Om toch maar iemand achter de tralies te zetten gaat het Openbaar Ministerie iets te kort door de bocht. Maurice de Hond kan er boeken over

vol schrijven, zolang hij maar niet het woord klusjesman gebruikt. De man op straat vindt echter dat justitie veel te mild is, tot 'ie zelf een boete krijgt want dan horen de dienders plotseling 'echte boeven' te gaan vangen. Arme justitie, eindelijk eens ambtenaren die hard werken, is het weer niet goed.

Kans

In Amerika ben je na drie strikes out. Draai-deurcriminelen zitten na drie overtredingen levenslang vast. In het land van de onbeperkte kansen is de boete vaak zo groot dat een nieuwe kans er niet in zit, zeker voor het kansarme deel van de bevolking. En verzoening voor de familie van slachtoffers bestaat geregeld uit het toekijken bij een wrede executie.

Lust

Gij zult niets begeren dat van uw naaste is, gij zult eigenlijk helemaal niet begeren. De gelovigen hebben een flinke boete op begeerte gezet. Boete en begeerte, dat is een combinatie die niet echt lekker werkt, met als gevolg burka's, vrouwenbesnijdenis en priesters die de kinderen iets te lief hebben.

Macht

Geld, seks (zie: Lust) en macht is de heilige drie-eenheid van hen die moeten boeten. Het zijn de drijfveren van de criminaliteit. En omdat de zware jongens niet van een horizontale organisatie houden is het altijd bikkelen om boven aan de apenrots te komen. Een gevecht dat niet op argumenten wordt gevoerd.

Naam

De Neus, de Commissaris, Zuurkool, Spic en Span, Flipper, Remmetje, de Pet, de Hakkelaar, Big Willem, Stille Willem, Kees Koffie, Jappie, de Denker, de Dominee, de Snor, de Zwarte Cobra en de Poes. Het is bijna poëtisch hoe de Nederlandse onderwereld bijnamen uitdeelt.

Omerta

Het is de gouden regel van de maffia: zwijgen. Wordt er gezwegen dan valt er niks te bewijzen en dan kan justitie die boete ook wel uit het hoofd zetten. Het probleem is dat als iemand zich niet aan deze code houdt, de boel als een kaartenhuis in elkaar klapt.

Penitentie

De bajes, de lik, de bak, of gewoon de gevangenis. Er zijn veel namen voor de penitentiaire inrichtingen in Nederland, maar in de volksmond wordt het ook wel een luxe vakantieoord genoemd, want de Nederlandse boetedoeners hebben het maar goed in vergelijking met veel buitenlandse strafinrichtingen.

Querulant

Paranoia querulans is de officiële benaming voor de aandoening waar querulanten aan lijden. Altijd maar ruzie zoeken en denken dat 'de instanties' een campagne voeren om de querulant dwars te zitten. Tot verzoening komt het eigenlijk nooit met de querulant, die leeft namelijk van conflicten. Zie ook: Edwin de Roy van Zuydewijn, Geert Wilders en Maurice de Hond.

Recht

In de ideale wereld is het altijd het recht dat zegeviert, net als in films van Sylvester Stallone en zijn gespierde collega's. Maar iedereen weet dat die films niet echt zijn en ook dat het recht helemaal niet zegeviert. Het schrikt de idealisten en juristen gelukkig niet af.

Spijt

'Zo'n typisch kenmerk van spijt, is dat het steeds weer te laat komt en nooit op tijd,' om rapper Extince maar eens te citeren. Maar toch, uiteindelijk zitten Frank Rijkaard en Rudi Völler toch weer uit hetzelfde boterkuipje te eten, vinden Xander en Wendy elkaar weer aardig en tuimelen Geer en Goor gierend over elkaar heen na hun dagelijkse kibbelbui. Spijt doet een hoop goed.

Trouw

Als er een wezen is waar het altijd mee tot verzoening komt dan is het wel met de trouwe viervoeter. Ook al schijten ze op de bank, plunderen ze de etenswaren en verstoren ze de nachtrust, het is de eeuwige trouw die alle zonden doet vergeten.

Uitweg

Een moeilijke jeugd, een glaasje te veel, een lastige vrouw, schulden, geen klein geld, lampje vergeten, er zijn talloze uitwegen (ook wel bekend als smoesjes) te bedenken om onder een boete uit te komen. Schuld bekennen (zie ook: spijt) werkt vaak beter.

Verzoening

Sinds het bloemetje bij 'Het Spijt Me' is er een ding duidelijk, verzoening levert vreselijke te-

levisie op, maar wel veel kijkers. Bij verzoening horen tranen, omhelzingen en hysterie. Het familiediner van de weëige Bert van Leeuwen op de EO is de verzoeningstelevisie van 2007.

Wraak

Soms is wraak zoet, maar veel helpen doet het niet. Het heeft de hardleerse types in het Midden-Oosten geen biet opgeleverd, tenzij je graag Gretta Duisenberg en Dries van Agt op je deurmat hebt staan. Nee dan verzoening, daar kom je een stuk verder mee, misschien moeten de Israëli's en Palestijnen eens bij Bert van Leeuwen aan tafel gaan zitten.

X

Boete is goed, maar laten we het wel even privé houden. Veroordeelden worden aangeduid met een X of de eerste letter van hun achternaam. In Amerika moet er vaak publiekelijk boete worden gedaan en sinds de opkomst van de weblogs is het ook wel gedaan met de anonimiteit van de verdachten en veroordeelden in Nederland.

Yakuza

De Japanse maffia heeft een dubieuze reputatie. De Yakuza is te herkennen aan een getatoeëerd lijf en het missen van wat vingerkootjes, want wie iets fout doet, snijdt zijn eigen vingerkootjes af om zich te verzoenen met de baas.

Zonde

We worden zondig geboren en als we niet oppassen, gaan we ook zondig weer dood. Om ons te verzoenen met de grote baas, de schepper, sjefke daarboven, moeten we na onze dood nog even opwarmen in het vagevuur dat al onze zonden wegbrandt, na de verzoening wacht pas het echte paradijs. x

Tekst: Alex van der Hulst
Illustraties: Merlijn Draisma

BOETE & *Verzoening*

Duncan de Fey: "Dit beeld heb ik gemaakt tijdens een uitzending van het programma Spoorloos. Het meisje is een grote ster in Mexico. Ze is verwekt tijdens een korte romance van haar moeder met een Nederlandse man. Haar moeder heeft daarna nooit meer contact gehad met die man en was naar Nederland gekomen om hem te vinden. Ze voelde zich schuldig omdat ze haar dochter zonder vader heeft laten opgroeien. De dochter troost haar moeder. Zegt dat ze meest fantastische moeder is en dat ze een heel gelukkige jeugd heeft gehad."

Hallelujah voor de biecht

Een beetje katholiek burger ging vroeger twee keer per maand te biecht, nu weet niemand nog wat het inhoudt.

Een studentenpastor over de vele kleine zonden die hij moest opbiechten, een hoogleraar psychologie over de sofa als moderne biechtstoel en een pleidooi om het biechten in ere te herstellen.

Begin met studentenpastor Theo Koster een gesprek over biechten en hij zit op zijn praatstoel.

En verhaalt binnen de kortste keren over de tijd dat hij als tienjarig jochie in Groenlo elke twee weken de biechtstoel beklom, om zijn zonden te belijden. Nou ja, zonden. Op een gegeven moment kreeg hij genoeg van een zoveelste biecht over het snoepen uit de suikerpot en verzong hij een verhaal over een onkuise handeling, kennelijk iets heel ergs. Dat heeft Koster geweten. “De pastoor reageerde heel ernstig. Had ik de daad alleen begaan of met anderen? En was het alleen in gedachte of ook in daad?”

Cees van der Staak, hoogleraar klinische psychologie en directeur van het Academisch Centrum Sociale Wetenschappen, zat in de jaren vijftig als katholiek Brabants jongetje geregeld in de biechtstoel. Hoewel ook hij soms moeite had iets te vinden om op te biechten, spreekt hij van “een mooi ritueel”. Van der Staak: “Het aardige was dat schuldgevoelens door de biecht

vroeger veel makkelijker op te lossen waren. Je voelde je in de kerk zelfs al van je schulden verlost nog voordat je drie Weesgegrootjes of Onzevaders had gepreveld.” Wie gelooft in een hogere macht, heeft met het biechten iets waardevols in handen, vindt hij. “Het verschaft je de moed om verder te gaan, om je gelukkig te voelen. Omdat je weer liefdevol wordt opgenomen in het huis van de Vader. Dat is het mooie van het ritueel.”

Straffende God

Zoals zo’n beetje de gehele katholieke kudde, hebben Theo Koster en Cees van der Staak het biechtritueel eind jaren zestig van zich afgeschud. Echt vreemd vindt Koster het niet dat slechts weinigen de gang naar de biechtstoel nog weten te vinden. Mensen zijn tegenwoordig niet meer gediend van het idee dat ze hoe dan ook zondig zijn. “God werd te veel een straffende God”, aldus Koster. Hij noemt het niet toevallig dat de teloorgang samenviel met de seksuele revolutie. “Schuldbekentnissen in de biechtstoel gingen vroeger voor tachtig tot negentig procent over

Studentenpastor Theo Koster

‘Het is toch mooi dat mensen zich langs deze weg weer liefdevol opgenomen weten in het huis van de Vader’

onkuisheid. Mensen waren bijna van de ene op de andere dag niet meer bereid hun eigen seksualiteit als zondig te kwalificeren.” Ook Cees van der Staak stelt vast dat een in beginsel mooi ritueel tot een “gênante vertoning” was verworpen. “Het opgelegde schuldbesef en het routineuze karakter van de biechtpraktijk vond ik iets gènants hebben. Zo’n hokje met van die donkere gordijntjes waar je ziel werd schoongewassen, het had iets van een afwerkplek.” Van der Staak wijt de neergang van de biecht mede aan de secularisatie. “De praktijk raakte in onbruik door de leegloop van de kerk. De autonomie van de mensen werd steeds meer benadrukt. De waarde dat mensen in vrijheid hun wil kunnen bepalen, kreeg steeds meer gewicht.” Dat je nog aan een hogere instantie, laat staan aan de kerk, verantwoording zou moeten afleggen, kreeg in de samenleving minder en minder weerklank, aldus Van der Staak.

Moderne biechtstoel

De neergang van de biecht loopt volgens Van der Staak gelijk op

met de opkomst van de psychotherapie. Deze kreeg na de Tweede Wereldoorlog een geweldige impuls door al het oorlogsleed dat verwerkt moest worden, legt hij uit. "Je mag wel stellen dat de psychotherapie in het gat is gesprongen dat door de secularisatie is achtergelaten. De biecht als mogelijkheid om van schuldgevoelens af te komen verdween, maar de behoefte eraan blijft, wat mede de opkomst van de psychotherapie verklaart." In de jaren zeventig kreeg de psychotherapeut als koosnaampje 'moderne biechtvader', een etiket dat deze zich volgens Van der Staak aanvankelijk graag liet aanleunen. "Die rol heeft de psychotherapeut nog steeds wel, maar dit wordt nu veel minder benadrukt. De psychotherapeut profileert zich nu als iemand die met wetenschappelijk bewezen technieken werkt, als een deskundige die voor omschreven klachten en stoornissen effectieve behandelingen voorradig heeft."

Schuld en schaamte

Is er naast het loket van de psychotherapie nog een plek weggelegd voor de echte biechtstoel waarop mensen hun noden kunnen delen? Theo Koster meent van wel, al is de biechtpraktijk in zijn eigen kerk weinig hoopvol. In de vijftien jaar dat hij werkzaam is als studentenpastor, hebben drie studenten enkele keren bij hem gebiecht. In andere parochies is het niet anders, weet hij. De kerk staat volgens Koster voor de uitdaging het leed in de wereld op een andere manier te benaderen, in "een nieuwe terminologie te vatten". De mensen benoemen de lasten die op hun schouders drukken niet meer in termen van zonde, legt hij uit. Als voorbeeld noemt hij een stu-

*Hoogleraar klinische psychologie
Cees van der Staak*

‘Eén keer te biecht gaan, kan sommige mensen meer helpen dan tien sessies bij een psychotherapeut’

dent die een verkeerde studiekeuze maakt en de last hiervan als een volstrekt persoonlijke ervaring beschouwt. “Het schuldgevoel, het idee dat je iets verkeerd hebt gedaan, heeft plaatsgemaakt voor schaamte. Een verkeerde studiekeuze is iets waar studenten zich voor schamen.” Onze cultuur legt mensen een grote druk op, weet Koster. “Ik zie steeds meer mensen die hoog ademen, die op hun tenen lopen, die gestrest raken van alles wat ze op hun schouders hebben geladen. En al die mensen voelen dat ze er alleen voor staan. Ik wijs de mensen dan op verzachtende factoren: dat bijvoorbeeld bij je verkeerde studiekeuze ook de omgeving een rol heeft gespeeld.” Laad niet alles op je eigen schouders, maant Koster. “Dat kun je beschouwen als de zonde van hoogmoed, jezelf als God gedragen.” Volgens Koster bestaat biechten, of het luchten van je hart, bij gratie van een gemeenschap: de zondaar gaat te biecht, om via penitentie en absolutie weer in de gemeenschap opgenomen te worden. “Daarom maakt onze kerk zoveel werk van gezamenlijke activiteiten.” Hardop denkt Koster erover na om in de nog te openen nieuwe studentenkerk boetevieringen een grote rol te geven. “We staan er samen voor. Ik vind het belangrijk dat mensen ervaren dat ze deel zijn van een gemeenschap, en daarin opgenomen kunnen worden. Iederen is welkom.”

Doorverwijzen

Als het aankomt op vergeving of verzoening, vindt Cees van der Staak in navolging van Koster dat de psychotherapie het niet in zijn eentje afkan, en dat er voor religie een rol is weggelegd. “Men is zich in ons vakgebied niet ten volle bewust van de he-

lende werking die religie voor veel mensen kan hebben. Het mooie van het ritueel van de biecht is dat er sprake is van vergifenis door een hogere macht. Een psychotherapeut kan geen absolutie verlenen. Dan zou hij voor God spelen en daarmee aan grootheidswaan lijden.” Van der Staak denkt dat ook ongelovige psychologen zich meer zouden moeten verdiepen in de belevingswereld van hun religieuze cliënten. “Kerkelijke rituelen als biecht en handoplegging zijn op een bepaalde manier vergelijkbaar met niet-religieuze symbolische handelingen, zoals het verbranden van een brief. De meeste psychologen zijn bekend met onderzoek dat uitwijst dat van zulke gebeurtenissen een heilzame werking uit kan gaan.” Van der Staak bepleit een hernieuwde en breed gedragen waardering van religieuze rituelen. “Eén keer te biecht gaan, kan sommige mensen meer helpen dan tien sessies bij een psychotherapeut. Bovendien zijn geestelijken tegenwoordig beter dan vroeger toegerust om mensen met psychische problemen te helpen, dankzij de pastorale scholing tijdens hun opleiding.” Toch moet Van der Staak toegeven dat het lastig is om mensen door te verwijzen naar de kerk. “Zelf ben ik nooit tot een dergelijk advies gekomen. Ik beschik ook niet over een netwerk van geestelijken met wie ik in contact sta.” Hij merkt dat zijn collega’s binnen zorginstellingen en ziekenhuizen het in dit opzicht gemakkelijker hebben. “Daar wordt veelvuldig met het pastoraat samengewerkt.” Theo Koster, die op de campus regelmatig samenwerkt met de studentenpsychologen, kan het onderlinge vertrouwen tussen beide professies bevestigen. Soms verwijst de een door naar

de ander, soms omgekeerd. “Het is belangrijk dat we op de campus ruimte blijven scheppen voor studenten om te biecht te kunnen gaan.” Koster wijst op de kentering: op de katholieke kerk die boodschappen doet uitgaan om het biechten aan te moedigen. Een mooi voorbeeld is de katholieke jongerendag in oktober, waar meerdere priesters rondliepen om hun oor te lenen aan de biechtelingen. De revival van de biecht komt niet uit de lucht vallen. Waar in de vorige hausse van de biechtpraktijk de seksuele zonde hoogtij vierde, is dat nu de zorg om het milieu en klimaat. “Ik hoor nu vaak verhalen van mensen die hieronder gebukt gaan. Die vinden dat wij slecht zorgen voor de mensen aan de andere kant van de wereld, die onze bescherming nodig hebben. Die vaststellen dat wij met ons gedrag het geluk van anderen beïnvloeden.” Een goed besef, vindt Koster, en ook wel een zondig besef, dat in boetevieringen en in de biechtstoel een plaats kan krijgen. “Dat geldt ook voor andersoortige reacties op de mondiale problemen. De hoogmoedige die zich beter voelt dan de pauper in Brazilië, of mensen die in apathie wegzakken. Ik kan er toch niks aan doen, hoor je dan.” In de nieuwe studentenkerk wil Koster rondom dit thema mensen bij elkaar gaan brengen. “Om het bewustzijn te versterken dat we met z’n allen in de wereld deel zijn van een geheel. Hoe gaan we dan met elkaar om? Laten we elkaar niet vallen?”

Biechten helpt

Theo Koster brengt tegenwoordig een op de biecht gelijkend ritueel in praktijk binnen de woongemeenschap waar hij samen met andere Dominicanen

deel van uitmaakt. Eens in de zes weken komen ze een etmaal samen voor “louerende gesprekken”, onder begeleiding van een buitenstaander. “Een zekere ijdelheid is de Dominicaan niet vreemd. We zitten samen in huis met allemaal persoonlijkheidjes. Dat kan botsen.” De kleine zonden acht hij de moeite van het biechten niet waard. Cees van der Staak richt zijn vizier op “het grote verhaal van het leven”. Rituelen zoals de biecht kunnen helpen om bijvoorbeeld een pijnlijke herinnering te verwerken. “Veel mensen ontberen een levensverhaal, en dat geldt ook voor psychologen zelf.” Van der Staak ziet toekomst in de narratieve psychologie, waarbij in samenhang met bijvoorbeeld religie weer een verband gebracht kan worden in een versnipperd of als zinloos ervaren leven. Laatst zat Van der Staak in een promotiecommissie, bij een proefschrift over de bidpraktijk. “Ik zou graag eens hard onderzoek verrichten naar de vraag hoe het gebed kan worden ingezet bij het verhelpen van sommige psychische klachten.” Voor Koster is het geen vraag: het helpt, het gebed, en het biechten. Je smeedt een verhaal van je leven, en je wordt je bewust van het feit dat je deelt van een groter geheel. “Dat is toch de kern van het biechten: jij wordt gezien. Jij mag er weer bij horen. Onze God die ons geschenken heeft, is ook een God van vergeving. Ik ontsla je van je zonde, in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.” x

Tekst: Paul van den Broek en Christiaan de Wit
Fotografie: Bert Beelen

Straatbiecht

Wat vinden wij nog een zonde? Vox ging de campus op en nam studenten en medewerkers de biecht af.

Vincent Boelens (18), student psychologie

Zonde? "Verlangen naar wat van je naasten is. Je moet respect hebben voor andermans bezittingen. Iedereen heeft oncontroleerbare verlangens, maar er is een verschil tussen willen en doen."

Mijn zonde: "Ik heb een keer een werkstuk met iemand gemaakt en die persoon alles laten doen. Om het goed te maken heb ik een cadeautje gekocht. Oh, en ik heb ooit met vuurwerk prullenbakken opgeblazen."

Maaïke Korpershoek (18), student pedagogiek

Zonde? "Stelen. En moorden, natuurlijk."

Mijn zonde: "Ik ben heel braaf en saai. Zelfs in mijn gedachten. Past goed bij mijn studie."

Mark van der Geijs (24), student bedrijfswetenschappen

Zonde? "Tegen de tien geboden ingaan. Die zijn wat mij betreft nog niet achterhaald."

Mijn zonde: "Iedereen liegt wel eens."

Maerten Prins, docent cultuur- en persoonlijkheidspsychologie

Zonde? "Geen respect hebben voor mensen. Er wordt tegenwoordig zoveel respectloos geschreeuwd naar elkaar."

Mijn zonde: "Zonden heb ik niet begaan, behalve drank en drugs. Ik heb wel spijt van dingen. Zo heb ik een vriendin op het verkeerde moment in de steek gelaten. Toen ik haar om vergeving wilde vragen, was ik te laat. Ze was overleden."

Alfons Kuster, teamleider DE-café en het Gerecht

Zonde? "Oorlog. Het doel heiligt nooit de middelen."

Mijn zonde: "Pff, hoogstens een leugentje om bestwil. Niks ernstigs hoor!"

Peter Kleinreesink, docent rechten

Zonde? "Daar moet je de bijbel op na slaan. Het leven zit vol met zaken en gedachten die leiden tot zonden."

Mijn zonde: "Ik ben gescheiden en dat heb ik niet netjes aangepakt. Ik heb mijn ex-vrouw om vergeving verzocht en die heb ik gekregen. Vergeving maakt vrij, maar alleen als het gemeend is."

Mark Beumer (29), student geschiedenis

Zonde? "Het is een zonde als je vrienden laat vallen, mensen waar je van op aan kunt."

Mijn zonde: "Het is mijzelf onverwachts overkomen dat belangrijke mensen mij ineens lieten zitten. Tot de dag van vandaag is dat nog niet uitgesproken, maar wanneer de wil er is, ben ik bereid hen te vergeven."

Joep (21), student communicatiewetenschap

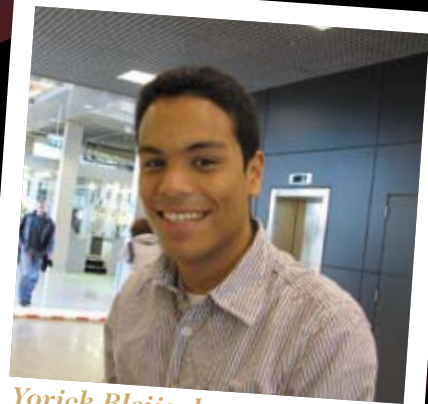
Zonde? "Vreemdgaan. Dat kun je niet maken. Dan bedrieg je de persoon die je het meest naast staat."

Mijn zonde: "Ik heb vorig jaar iemand een klap verkocht. Ik ben de kroeg uitgezet, maar had geen spijt. Hij daagde me uit. Mijn ergste zonde vertel ik je niet."

Joranne, student algemene cultuurwetenschappen

Zonde? "Vreemdgaan. Je bedriegt iemand die niet op de hoogte is van wat je uitspookt."

Mijn zonde: "Vreemdgaan, haha. Maar dat is lang geleden en ik heb geen spijt want het was geen belangrijke relatie."

Yorick Bleijenberg, student moleculaire levenswetenschappen

Zonde? "Wacht, ik zoek de definitie even op in de *Van Dale*. Zonde: overtreding van de goddelijke of zedelijke voorschriften, kwaad."

Mijn zonde: "Het past niet echt binnen die definitie, maar mijn zonde is dat ik als vierdejaars mijn propedeuse nog niet heb. Komt door uitstellen, maar ik ben ook heel actief geweest in de studentenraad en de OR, dat vreet tijd."

Sander en Rob, studenten bedrijfswetenschappen

Zonde? Sander: "Vreemdgaan?" Rob: "Mwah. Dingen vernielen, eerder. Zo overbodig." Sander: "En geloven in Bush." Rob: "Sander denkt dat Bush die twee vliegtuigen persoonlijk in het WTC heeft geduwd." Sander: "Bush liegt het volk voor. Hij is een zondaar."

Mijn zonde: Sander: "Ik heb wel eens een fiets gemold, uit baldadigheid." Rob: "Ik een gedeelte van een leegstaand huis. En ik ben twee keer vreemdgegaan."

Lauri Broekhuis (18), student psychologie

Zonde? "Een zonde vind ik iets wat standaard fout is. Zinloos geweld is voor mij een grote zonde."

Mijn zonde: "Laatst was ik zo dronken dat ik niet meer wist wat ik deed. Het is me nu eigenlijk al twee keer overkomen dat ik de controle verloor. Maar ik heb wel veel van mijn zonde geleerd!"

Heike Kemkes (25, links), taal- en spraakpathologie

Zonde? "Na een bestelling bij McDonalds meteen weer achter in de rij aansluiten. We hadden het er net over: te veel eten is een zonde. Je doet namelijk bewust iets waarvan je weet dat het slecht is."

Mijn zonde: "Ik denk dat te hard rijden wel mijn zonde is. Het komt meer dan eens voor, van de geldboete leer ik maar niets."

Rik de Kloese (21), student psychologie

Zonde? "Vreemdgaan. Ik zou het heel erg vinden als mijn vriendin dat deed. Ik begrijp niet waarom mensen dat doen. Als je behoefte hebt aan een ander, maak het dan eerst uit."

Mijn zonde: "Niet mijn best doen voor mijn studie. Dat is misschien niet een zonde, maar wel zonde."

Medewerker filosofie

Zonde? "Verspilling. Eigenlijk alles wat 'te veel' is. De verheerlijking van het te veel. Ook nu weer met kerst, te veel eten, te veel licht."

Mijn zonde: "Ik verspil regelmatig en ik ben soms lui."

BOETE & *Verzoening*

Erik van 't Hullenaar: "Je ziet hier een zogenaamde as-oplegging. Ik maakte de foto een jaar geleden in de studentenkerk. De één doet boete en de ander geeft verzoening. Tenminste, dat is mijn interpretatie. Zelf heb ik niet zoveel meer met die begrippen, het is vooral iets uit mijn katholieke jeugd."

Schrijfwedstrijd Boete en verzoening

Schrijf een kort fictief verhaal over 'boete en verzoening' en win 500 euro. Op deze oproep van *Vox* kwamen elf inzendingen binnen. Na rijp beraad van de jury bleven er vier genomineerden over, onder wie één duidelijke winnaar. Eervolle vermeldingen voor: *Het oordeel gespiegeld* van Walter Breukers, *Het herstel* van Ester Šorm en *Gelukkig Nieuwjaar* van D.J.B. Veldman. *Het kruis van de gevangenis* van Hans Ester is de winnaar. Gefeliciteerd!

Het kruis van de gevangenis

De naar Cecil John Rhodes genoemde universiteit in het Zuid-Afrikaanse Grahamstown is een heerlijke plek. Ik denk met genoeg terug aan de mooie ontmoetingen tijdens mijn gastdoctorschap aan 'Rhodes' in 1995. Als ik het schelle geschreeuw van de Kaapse ibissen hoorde, kreeg ik een ongekend geluksgevoel. Zuid-Afrika mag dan gewelddadiger zijn dan Nederland, de mensen zijn er vrolijker én beleefder. Tijdens mijn recente reis door Zuid-Afrika was ik opnieuw in Grahamstown. Alles was nog precies zoals het tien jaar geleden was. Alleen woonde de schrijver Etienne van Heerden niet meer in de mooie villa op de heuvel boven de campus.

Reizen per trein is in de provincie Oost-Kaap geen pretje. De vaart zit er niet in en bovendien weet je niet wat je tijdens de treinreis aan bedreigingen boven het hoofd hangt.

Port Elizabeth is een havenstad aan de Indische Oceaan. Het is van het meer in het Kaapse binnenland gelegen Grahamstown uit gezien de meest nabije luchthaven. Daar haalde een chauffeur van Rhodes mij op. Hij stond in de kleine ontvangsthuis en hield een bord voor zijn borst met mijn naam erop. Hij bleek Mpondo te heten en lid te zijn van de Xhosa-natie, net als Mandela. De rit duurde anderhalf uur en bood volop gelegenheid om in het Engels van gedachten te wisselen over de natuur van Zuid-Afrika die we om ons heen zagen: zandduinen bij Port Alfred, rode aarde met Kaapse Fynbos, impala's tegen een heuvel. Maar de gesprekken gingen ook over het geweld, over het gezag van Mandela en de afkeer van Mbeki, en over het geloof. Mpondo vertelde dat hij Seventh-day Adventist was, en dus behoorde bij de protestantse kerk der Zevende-dags-Adventisten. Zoals zijn medegelovigen ging Mpondo de gehele zaterdag naar de kerk waar hij als eerste tenor in het koor van zijn gemeente zong. Gevraagd naar zijn meest geliefde lied, antwoordde Mpondo dat dat 'I look at the cross' was. Mpondo voegde de daad bij het woord en begon in het Engels 'Ik kijk op naar het kruis' te zingen, zij het met weglating van de partijen van de andere stemmen. De vraag of Mpondo een mooie stem had, speelde voor mij geen enkele rol. Het lied ontroerde me, omdat het zingen van dit lied in de auto met het universiteitsembleem een teken van vertrouwen en verbondenheid was.

Bij het naderen van Grahamstown keken we vanaf een heuvel op een aantal gebouwen die er niet ongewoon uitzagen behalve dat ze stevig ommuurd waren. Dat was de mannengevangenis, legde Mpondo uit. Daar zat zijn buurjongen gevangen die de donderdag ervoor wegens verkrachting van een vijftienjarig meisje tot veertien jaar gevangenisstraf was veroordeeld. De moeder was flauw gevallen toen de rechter zijn uitspraak deed. Van de veroordeling snapte Mpondo niets. Zo'n daad kon de buurjongen onmogelijk op zijn geweten hebben. Het was zo'n aardige kerel die niet rookte en niet dronk. Het moest wel een valse beschuldiging zijn. Mpondo zou hem over enkele dagen weerzien. Op zaterdag zou het koor van de kerk gaan zingen in de mannengevangenis van Grahamstown.

Zou 'I look at the cross' de twintigjarige gevangene moed geven om de uitzichtloosheid van het leven binnen de gevangenis het hoofd te bieden? Voordat ik die vraag kon stellen, waren we bij mijn logeeradres aangekomen. Ik moest aan Mpondo en zijn buurjongen denken, toen ik later via het boek *The Number* van Jonny Steinberg inzicht kreeg in de verschrikkelijke terreur binnen de Zuid-Afrikaanse gevangenissen. Daar komt geen mens ongeschonden uit. Het aantal jaren in de gevangenis zegt minder dan het verlies aan lichamelijke integriteit in een overvolle cel. Wie naar Zuid-Afrika gaat om van het natuurschoon te genieten, begaat een grote vergissing.

Door Hans Ester

Illustratie: Michiel Vijselaar

*'Iemand die z'n vader heeft vermoord,
hoeft echt niet tot een ethisch besef
gebracht te worden, die weet wel dat-ie
iets verschrikkelijks heeft gedaan'*

strafrechtjurist Ybo Buruma

De misdadiger in ons

We straffen veel en hard in Nederland. Gewone ondernemers en gewone studenten kunnen zomaar voor de rechtbank belanden. De verharding is op zijn top, vinden rechtsfilosofe Edith Brugmans en strafrechtjurist Ybo Buruma. Tijd voor een vleugje menselijkheid. "De bevolking komt langzaam tot het besef: 'O jee, het zijn wel ónze kinderen van vijftien die een nacht in de cel zitten.'"

Of het nu gaat om verkrachters of plegers van een drugsroof. Ze komen er te makkelijk mee weg. Daders moeten flink boeten voor hun gedrag, vinden we. Volgens het Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtspleging (NCSR) gelooft het publiek heilig in harde straffen. En vinden we met z'n allen de straffen op dit moment te soft. De politieke partijen overigens ook. Politici nemen lustig deel aan de publieke roep om strenger te straffen. Onzinnig, vindt universitair hoofddocent rechtsfilosofie Edith Brugmans. Dat het Nederlandse strafklimaat te mild zou zijn, klopt volgens haar niet. Bedenk eerst maar eens wat de zin is van straf voor je concludeert dat ons strafklimaat te soft is, zegt ze. "Straf is geen machine die je op de dader kunt aansluiten om hem een serie pijnrikels te geven. De zin van straf ligt ook niet zozeer in het nut ervan voor een veilige maatschappij. Want dan kun je daders net zo goed helemaal uitschakelen: dat is immers het veiligst. Je moet straf zien als een handeling waar een idee achter zit over goed en menswaardig samenleven."

Hoogleraar strafrecht Ybo Buruma vindt de roep om strengere straffen ook flauwekul. De straffen in Nederland zijn al buitensporig, zegt hij. "Het is ongelooflijk hoe snel ons strafklimaat is veranderd van relatief mild naar hard. We hebben de twijfelachtige eer dat er geen land in de wereld is waar de straffen zo snel in hoogte zijn gestegen als in Nederland." Een levenslange gevangenisstraf is sinds tien jaar echt levenslang, zonder de mogelijkheid van vroegtijdige vrijlating. Voor kleine vechtpartijtjes in het café delen rechters gevangenisstraffen uit van twee, drie maanden.

Nederlandse rechters leggen de laatste jaren überhaupt vaker celstraffen en taakstraffen op dan tien jaar geleden. Het aantal gevangenen per honderdduizend inwoners is de afgelopen twintig jaar verviervoudigd. Buruma: "Het Amerikaanse criminologische toptijdschrift *Crime and Justice* heeft zelfs een speciaal

nummer gewijd aan Nederland, onder meer vanwege deze ongehoorde verharding."

De verhouding tussen wat je gedaan hebt en de straf die je krijgt, is uit balans geraakt, vindt de strafrechtsoogleraar. En het rare is, zeggen zowel Brugmans als Buruma, dat er helemaal geen reden is om zo hard te straffen. De criminaliteit in Nederland is niet toegenomen. De roep dat we strenger moeten straffen, is op drijfzand gebaseerd. "Het rijmt zich niet met de afnemende hoeveelheid moord en doodslagen en met het afnemende aantal slachtoffers", zegt Buruma.

Maar de publieke wens vindt wel weerklank bij rechters. Met name bij de jonge generatie rechters. "De generatie die de afgelopen jaren met pensioen is gegaan, die is opgeleid door mensen met ervaring met de rechtspraak in de jaren vijftig, dat was een milde generatie. Dat is de generatie waar men nu met nostalgie op terugkijkt, omdat de jaren vijftig in de ogen van de Balkenendes van deze wereld zo'n mooie tijd was. Nou, dat was precies de tijd dat er heel mild werd gestraft."

Maar rechters zijn nog altijd milder dan degenen die zelf slachtoffer zijn van geweld. Zij vragen in de hitte van hun gevoelens snel om hele harde straffen. Rechtsfilosofe Brugmans: "De rechterlijke macht zorgt ervoor dat vanaf een afstandje naar de zaak gekeken kan worden. En de rechter kijkt ook: hoe kunnen we vanuit dit ergs dat is gedaan toch weer de stap zetten naar een menswaardige terugkeer naar de samenleving."

De schandpaal

Als Brugmans het heeft over de zin van straf baseert ze zich op de denkbeelden van de achttiende-eeuwse filosoof Adam Smith. Smith had duidelijke ideeën over het nut van straf: straf moet de dader zijn gedrag 'doen berouwen, en hem doen beseffen dat de persoon die hij kwets- te het niet verdiende om op zo'n manier behandeld te worden'. Kort en goed: we straffen niet om wraak te nemen, maar om

de dader te laten beseffen dat een mensenleven iets is waar zorgvuldig mee moet worden omgesprongen. Brugmans verwoordt het, met Smith in haar achterhoofd, zo: "Elk mens verdient bij voorbaat om niet met geweld naar het leven gestaan te worden. En als dat toch gebeurt, moet duidelijk worden gemaakt aan degene die terechtstaat voor moord of verkrachting, dat het slachtoffer dat niet verdiende." Straf moet de dader dus het nodige ethische besef bijbrengen. Maar dat is alleen zinvol als die straf beperkt is in tijd. Er moet een einde aan de straf komen zodat de dader de kans krijgt zijn leven op te pakken. En nu op een goede manier. "Waar je eigenlijk naartoe wilt met je straf, is dat mensen elkaar respecteren. En door de straf beperkt te houden, stel je iemand in de gelegenheid om daar blijk

van te geven. Je houdt de dader, maar ook de samenleving, zo een hoger ideaal van menselijke waardigheid voor."

Je hoeft van Brugmans dan ook geen pleidooi voor de doodstraf te verwachten. "Vanuit mijn visie is dat inderdaad onaanvaardbaar. Omdat er dan geen gelegenheid is voor de dader om op een respectabele manier te gaan leven. Je sluit alle mogelijkheden af. En je geeft als samenleving impliciet de boodschap dat je mensen best van het leven mag beroven. Als je als samenleving mensen ombrengt, neem je dat ideaal van respect voor menselijk leven niet serieus."

Vierendelen, ophanging, de schandpaal, merkstenen om de nek. In de middeleeuwen had nog niemand gehoord van Adam Smith. Ook niet van het moderne idee dat elk mens een individu is dat in principe waard is om

Piet Hein van Kempem

hoogleraar rechten van de mens, is in de praktijk werkzaam als plaatsvervangend rechter in Den Bosch:

"Sommige verdachten zie ik telkens terugkomen in de rechtszaal. Meestal gaat het hierbij om delicten als inbraak, heling, drugszaken. Straf kan op verschillende manieren zinvol zijn: als vergelding voor wat het slachtoffer is aangedaan of als preventiemiddel. Maar het schrikt veelplegers dus niet af. Ze gaan vaak opnieuw de fout in en hun voorbeeld dient slechts in beperkte mate als waarschuwing voor anderen. Dan kun je je afvragen of straffen effectief is. Maar het heeft altijd enig nut: in de periode dat de veroordeelde vastzit, kan hij in ieder geval geen nieuwe misdaden begaan.

Als rechter moet ik alle invalshoeken in een zaak bekijken en een straf toewijzen die gepast is voor alle partijen. De moeilijkste gevallen hierin zijn de zaken waarin de aangeklaagde voor de eerste keer een delict heeft gepleegd. Een gevangenisstraf is niet altijd de beste optie, aangezien dit de delinquent uiteindelijk verder de criminele sfeer in kan duwen. Hoewel een zwaardere straf de slachtoffers van dat moment helpt, kan het in de toekomst dus meer slachtoffers opleveren. Juist vanwege die grotere kans op herhaling. Dan is de maatschappij gebaat bij lichtere bestrafing.

Hoewel Nederland behoort tot de zwaarst straffende landen van Europa, wordt vaak gezegd dat juridische straffen te laag zijn. Deze visie komt voornamelijk voort uit onwetendheid. Een klassiek voorbeeld: een dronken man rijdt een kleuter dood en krijgt een werkstraf en rijontzegging. Veel mensen vinden dit belachelijk laag, maar ze weten niet alles. Misschien had de man tot dan toe een perfecte staat van dienst, misschien had hij gedronken doordat die dag zijn vrouw hem had verlaten en zijn vader was gestorven. Wanneer burgers de feiten beter kennen, neigen zij ook eerder naar lichtere straffen. Dan pas begrijpen ze hoe de rechter tot een straf is gekomen."/>

‘De rechter kijkt ook: hoe kunnen we vanuit dit ergs dat is gedaan toch weer de stap zetten naar een menswaardige terugkeer naar de samenleving’

Rechtsfilosoof Edith Brugmans

gerespecteerd te worden. Straffen waarbij mensen te schande worden gezet, hebben we in West-Europa niet meer. We hebben alles voor het publieke oog weggehaald. We betalen individueel een boete, zonder dat onze buurman er iets van merkt. “Maar je ziet wel iets terugkomen van dat publiek te schande zetten. Met name bij de discussies of je pedoseksuele delinquenten nu wel of niet op internet moet zetten.” Dat laatste is niet alleen bedoeld als preventieve maatregel, vermoedt Brugmans, maar ook om de pedoseksueel te vernederen.

De ethische notie dat je op een menswaardige manier met elkaar om moet gaan, wordt op dit moment niet zo heel breed gedeeld, is ook Buruma’s indruk. En dat is geen goede voedingsbodem voor de visie van Smith. “Op het moment dat er groepen in de samenleving zijn die het gevoel hebben dat ze niet ethisch worden behandeld, zullen ze zich daar zelf ook niet naar gedragen.”

Bloedeloos

Straf als het bijbrengen van een ethisch besef. Het klinkt mooi, maar de vraag is: werkt het ook

zo in de praktijk? Nee, zegt Buruma, die behalve hoogleraar ook plaatsvervangend rechter is in Arnhem. Alleen al omdat de meeste straffen die in de praktijk worden opgelegd, niet voor dat soort zware delicten als moord en doodslag zijn opgelegd. Veruit de meeste strafzaken gaan over banalere kwesties: de diefstalletjes, de opgestoken vinger naar de politieagent, het dronken rijden. “Dan zit je niet heel diep na te denken als rechter: hoe zou dit overkomen op de dader? Want je hebt die ochtend nog twintig van dit soort zaken te behandelen.”

Wat is volgens hem dan de zin van straf? “Een gebruikelijke indeling die wij juristen in de praktijk gebruiken is een drieslag: je straft om te vergelden, je straft om anderen af te schrikken en je straft om deze persoon hetzij te verbeteren dan wel hem te beletten het nog een keer te doen. Deze drie elementen spelen in de raadkamer van de rechter alle drie een rol. Maar het hangt van het delict af of ze alle drie een even grote rol spelen.” De rechtspraktijk van alledag heeft Adam Smith niet in het achterhoofd, zegt Buruma.

“Iemand die z'n vader heeft vermoord, hoeft echt niet tot een ethisch besef gebracht te worden, die weet wel dat-ie iets verschrikkelijks heeft gedaan. Eigenlijk straf je in dat geval vooral om de samenleving te laten zien dat we dit een enorm zwaar geladen delict vinden. Er zijn best delicten waarbij het ethische thema mooi past, maar ik denk dat dat in de praktijk van de rechtszaal een beetje is weggezakt.” Jammer, vindt hij zelf ook wel. “Omdat ik me verbeeld dat de bevolking eigenlijk verwacht dat de rechter ook spreekbuis is van onze collectieve moraal. Dat de bevolking het eigenlijk wel graag zou willen horen. Het is soms een beetje bloedeloos wat wij doen. Aan de andere kant: ik herinner me een zaak van een man die een serie verkrachtingen had gepleegd. Moet je dan als rechter zeggen: ‘Weet u wel dat het schandelijk is dat u deze verkrachtingen hebt gepleegd?’ Dat doe je niet. Want iedereen die daar zit, de slachtoffers in de zaal, het publiek, de man zelf, iedereen weet dat het schandelijk is wat er is gebeurd.” En dan hebben we het nog niet eens over de straffen die niet ten uitvoer worden gebracht. Bijvoorbeeld omdat er geen plek vrij is in de gevangenis. “Dan wordt de straf vervangen door een enkelband en dat maakt natuurlijk een rare indruk op de veroordeelde.” Het slachtoffer mag sinds kort ook zijn zegje doen in de rechtszaal. Dat zou helpen bij het verwerkingsproces. Maar er gebeurt nog iets anders als dader en slachtoffer oog in oog met elkaar staan, zegt Brugmans. Want je staat in de rechtbank niet alleen tegenover elkaar als dader en slachtoffer, je staat er allebei voor de rechter. “Zo'n confrontatie brengt dus gek genoeg ook een besef van gelijkwaardigheid met zich mee. De een is weliswaar dader en de ander slachtoffer, maar beiden zijn leden van dezelfde rechtsorde en je hebt dus met elkaar te leven. In zekere zin zit je in hetzelfde schuifje. Ik denk dat dat helemaal niet is voorzien. Zeker niet door het slachtoffer zelf.”

Maar ook hier is de praktijk minder fraai. Veel slachtoffers komen helemaal niet opdagen. Zo bleef ook Mayke Vereijken op 3 december weg in de rechtszaak tegen de twee Carolingers Frits Kok en Roel van den Tillaart. De officier van justitie achtte de twee schuldig aan wederrechtelijke vrijheidsberoving van Mayke Vereijken, voormalig ab actis van Ovum Novum. De rechtbank en het openbaar ministerie lazen haar verklaringen voor vanaf papier. Niks geen besef dus van een gevoel van gelijkwaardigheid bij dader en slachtoffer.

Marokkaantje

De zaak van Frits Kok en Roel van den Tillaart maakt nog iets anders duidelijk: een doorsnee

rechtenstudent en een doorsnee geschiedenisstudent kunnen zomaar voor een driekoppige rechtbank komen te staan. De advocaten van de twee noemden het eerder in *Vox* ‘onzinnig’ dat de zaak voor de rechtbank kwam: “Dit gaat echt nergens over.” Maar het is wel de praktijk van vandaag, zegt Buruma. “Heel gewone mensen komen verbijsterd voor de rechter. Gewone studenten, gewone ondernemers. Mensen denken dat het niet waar is dat je tien of vijftien dagen in de cel kan zitten als ondernemer. Maar dat gebeurt tegenwoordig. En dan gaat het dus om belastingakkiefietjes. We zijn nu zo'n verharding in gegaan.” De verbijstering komt vooral voort uit het idee dat strafbare feiten iets is dat anderen doen.

In de jaren vijftig wist iedereen, met de Tweede Wereldoorlog in het achterhoofd: ook ik kan morgen voor de rechter staan. Maar met dat idee leeft haast niemand meer. Willem Holleeder is een misdadiger, de hangjongere is een misdadiger, het Marokkaantje is een misdadiger. Maar ik toch niet? “Mensen staan er niet bij stil dat hún kind hangjongere is, dat de man waarbij ze hun groente en fruit kopen een Marokkaan is en dat ook iemand die groot in de misdaad is op de tribune van NEC naast hen kan zitten”, zegt Buruma. Niet voor niets heeft Holleeder erg z'n best gedaan om het beeld van ‘de mens’ Holleeder neer te zetten. Zodat iedereen zou zien: hij is ook maar een man die een biertje drinkt en grappen maakt. “Holleeder wist dat als dat niet zijn verdedigingstechniek zou zijn, hij zeker als de Godfather van Nederland zou worden veroordeeld, wat-ie ook op z'n kerfstok had. Mensen geloven nu eenmaal graag dat een misdadiger een monsterlijke figuur is met een bivakmuts over z'n hoofd, die ze nooit zullen kennen. Je wilt liever niet weten wie de misdadiger is. En wat je zeker niet wilt weten is dat de misdadiger ook in jou zelf schuilt.” De ethische blik van Adam Smith blijft belangrijk, vindt Buruma met Brugmans, omdat het je dwingt te blijven denken: dit is ook maar een mens, met een gevoel, met ouders en misschien met kinderen. De jurist en de filosoof geloven ook dat de ideeën van Smith weer actueler gaan worden. En dat de huidige verharding maar tijdelijk is. Aan de roep om harde straffen komt binnenkort een einde, voorspelt Buruma. “Omdat de bevolking langzaam tot het besef komt: ‘Ojee, het zijn onze kinderen van vijftien die een nacht in de cel zitten. En waarvoor nou eigenlijk? Voor echt helemaal niks.’” x

Tekst: Martine Zuidweg
Fotografie: Duncan de Fey
en Bert Beelen

Andries Korebrits

forensisch psychiater bij rechten, is ook werkzaam als kinder- en jeugdpsychiater bij een Limburgse justitiële jeugdinstelling:

“Als iets niet helpt om jonge criminelen op het rechte pad te brengen, is het jeugd detentie. In gevangnissen hangt een sfeer waarin delinquenten alleen maar meer in de war raken of de fijne kneepjes van het vak leren. Door alsmaar te straffen komen jongeren in een neerwaartse spiraal, ze gaan zich steeds meer afzetten tegen de regels.

In een jeugdinstelling zijn ze beter af. Ik heb 138 jongens onder mijn hoede die via een strafrechtelijke of civiele procedure hier zijn geplaatst. Voor de meeste jongens is dit niet hun eerste juridische straf. Gedwongen behandeling lijkt hen in eerste instantie een enorme straf, maar is uiteindelijk vaak een kans. Wij werken met een programma van leertheoretische principes: positief gedrag wordt bekrachtigd door beloningen, negatief gedrag wordt bestraft.

Jonge jongens aan het begin van een criminele carrière zijn het makkelijkst te beïnvloeden. Bij doorgewinterde delinquenten heeft straf weinig zin. Zij hebben vaak niks te verliezen en raken nauwelijks ergens van onder de indruk.

Ook bij jongens met psychische stoornissen is straf niet altijd effectief. Kinderen met ADHD zijn in hun verleden vaak ten onrechte gestraft. Als uiteindelijk de diagnose wordt gesteld en we een aangepaste behandeling kunnen starten, is straf niet meer noodzakelijk. Ook autisten zijn een geval apart: zij hebben vaak niet de cognitieve vaardigheden om te begrijpen waarom ze gestraft worden.

Helaas zijn de landelijke cijfers van jeugdinstellingen niet positief. Na behandeling valt tweederde in herhaling. Hoewel de cijfers van gevangnissen iets beter zijn, blijf ik van mening dat onze aanpak effectiever is. Het valt ook moeilijk te vergelijken. In gevangnissen is de populatie erg gevarieerd. Bij ons komen veel zware gevallen, jongens met psychiatrische problemen. Dat zijn degenen die het meest geneigd zijn terug te vallen in hun oude leventje.”/AB

BOETE & Verzoening

Gerard Verschooten: "Paul, Wim en Piet Steeg wonen al zestig jaar in hetzelfde huis in Wijchen. Ze zijn nooit getrouwd. Vroeger vormden ze een gezin van dertien personen, maar iedereen is weggegaan en zij bleven over. In 1985 is hun moeder overleden en waren ze nog maar met z'n drieën. En toch zijn ze hartstikke gelukkig. Verzoend met het leven. En met de Maggi."

Straatbiecht

Wat vinden wij nog een zonde? Vox ging de campus op en nam studenten en medewerkers de biecht af.

Dirk Verheijen, student biologie

Zonde? "Tsjja, wat is een zonde? Dat is meer iets voor katholieken."

Mijn zonde (op aandringen van vrienden): "Ik ben een beetje gierig, geef niet graag rondjes. Maar dat vind ik ook wel handig. Ik zou het alleen niet in een contactadvertentie zetten."

Ruud Nillesen (26), student geschiedenis

Zonde? "Ik geloof niet in zonden. Je kunt wel verkeerd doen in andermans ogen, maar zolang je achter je eigen daden staat, is het voor mij geen zonde. Eerder iets waar je van kunt leren."

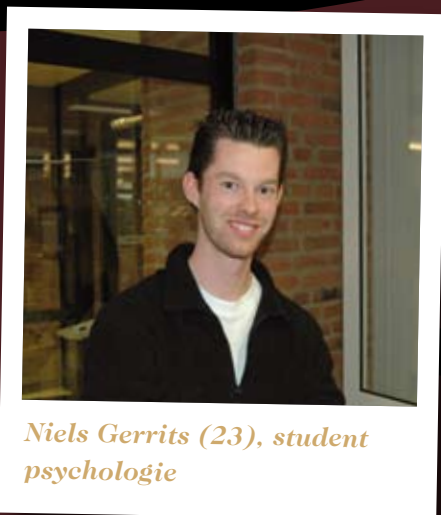
Mijn zonde: "De dingen die ik doe, kan ik altijd verantwoorden."

Hub Nijssen, internationaliseringsmedewerker

Zonde? "Het niet gebruiken van je talenten is een zonde."

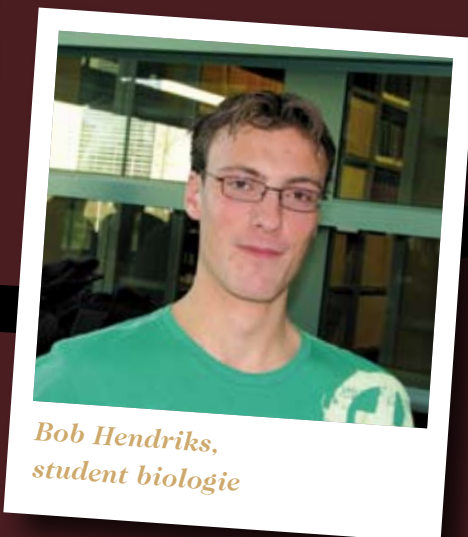
Mijn zonde: "Ik gebruik mijn literaire talenten niet meer zo veel. Heb Duits gestudeerd, maar met de literaire tak doe ik niets meer in mijn huidige functie. Dat vind ik heel jammer."

Niels Gerrits (23), student psychologie

Zonde? "Een zonde pleeg je als je iets doet waar je zelf niet achterstaat."

Mijn zonde: "Mensen die niet in het reine zijn met zichzelf, plegen zonden. Ik ben braaf, ik doe niets waar ik niet achtersta."

Bob Hendriks, student biologie

Zonde? "Dat vind ik lastig om te omschrijven."

Mijn zonde: "Ik drink alleen het schuim van mijn bier. Het bier geef ik weg aan Jacqueline."

Huibert Veth, student a&o psychologie

Zonde? "Als je dingen doet die anderen schaden, ten gunste van jezelf."

Mijn zonde: "Ik organiseer momenteel de Make a Move-carrièrewEEK, die zó goed wordt dat de andere carrièreweken geen kans meer maken. Dat vind ik serieus lullig voor hen."

*Lize (24), student
bedrijfscommunicatie*

Zonde? "Een zonde gaat tegen de principes in die door een sociale omgeving bepaald zijn. Er is steeds minder controle, doordat de betrokkenheid met de omgeving minder belangrijker wordt."

Mijn zonde: "Ik heb een fiets gestolen. Het is echt heel erg, maar ik had zelf zo'n kutfiets en deze stond, met sleutels en al, voor me klaar. Gebiecht heb ik niet, maar er met anderen over praten helpt ook."

*Bas Brouwers (22), student
communicatiewetenschappen*

Zonde? "Iets wat tegen je principes ingaat. Dat verschilt per persoon. Het gaat erom dat je rekening houdt met anderen."

Mijn zonde: "Na een aanvaring met een politieagent heb ik één nacht in de bak gezeten. Het ging om wat baldadigheid na het stappen. Ik baalde er wel van, het voelde echt als een zonde."

*Paula Haarhuis, mede-
werkster externe relaties*

Zonde? "Eerlijkheid is belangrijk. Naar jezelf, maar zeker ook naar anderen."

Mijn zonde: "Zelf heb ik geen zonde begaan, ik ben volledig in het reine met mezelf. Hoe Wilders zijn zwaar populistische nonsens verkoopt en dat ook nog eens aan de man krijgt, dat vind ik een zonde."

*Ibtissam (22),
student Arabisch*

Zonde? Als moslim pleeg je een zonde als je onrecht doet tegenover je Schepper. Iets is een zonde als het door Allah is verboden."

Mijn zonde: "Mijn zonde is iets tussen mij en mijn Schepper. Als ik het zou rondbazuinen, lijkt het alsof ik er trots op ben. Vergiffenis vraag ik alleen aan mijn Schepper, maar ook geleerden kan ik om raad vragen."

*Jan Gerresen,
student scheikunde*

Zonde? "Iets doen wat eigenlijk niet mag."

Mijn zonde: "Ik heb erge last van oorsmeer. Opeten is vies: het heeft een bittere smaak. Mijn zonde is dat ik het altijd afsmeer op stoelen en banken in de collegezaal. Ik moet stiekem lachen om de gedachte dat anderen daar op gaan zitten."

*Hans Mastop, decaan
managementwetenschappen*

Zonde? "Mensen leven naar sociale spelregels. Als een actie niet binnen die afspraken past, is er sprake van een zonde. Zondigen tegen de spelregels."

Mijn zonde: "Er zijn geen dingen waar ik me slecht over voel. Noem het een saai leven, maar ik heb geen verwijten, geen berouw."

Student Raskolnikov in een van de vele verfilmingen van 'Misdaad en straf'.
Bron: Filmmuseum

Dolen in het hoofd van een moordenaar

De literatuur zit er vol mee, met misdaden, berouw, boete en schuld. Maar in geen boek wordt het knagende geweten zo geraffineerd en zo spannend weergegeven als in *Misdaad en straf* (1866) van Fjodor Dostojewski. Uiteindelijk, vertelt Dostojewski-kenner Wil van den Bercken, gaat het over de vrijheid van de mens.

Dostojewski is een late liefde van hem, biecht Wil van den Bercken, slavist en bijzonder hoogleraar geschiedenis van het christendom, meteen aan het begin van het gesprek op. Natuurlijk waren zijn boeken verplichte kost tijdens zijn studie Russisch. "Maar ik las ze vooral als spannende boeken." Ter voorbereiding van een collegereeks ging hij de boeken herlezen. "Toen pas ontdekte ik de diepte van zijn romans. Voor Dostojewski is de mens een vat vol tegenstrijdigheden. Geloof-ongeloof, goed-kwaad, schuld-onschuld, recht-onrecht – het zit allemaal in één mens en de grenzen daartussen zijn heel diffuus. Dat raakt me, dat is de kern van menselijkheid. Je gelooft en twijfelt tegelijkertijd een beetje. Je wilt het goede

doen, maar doet het kwade." De hoofdpersoon in *Misdaad en straf*, de student Raskolnikov, meent oprecht het goede te doen door een oude woekeraarster te vermoorden. Immers, ze is de wereld niet van nut en met haar geld kan hij vele armen helpen. Beetje onhandig alleen dat hij haar zus, die onverwacht langskomt, ook moet doden. Dat trekt een streep door zijn rationele plan. En dan krijgt hij wroeging.

Misdaad en straf – ook even op de markt geweest als *Schuld en boete*, maar dat kwam door klakkeloos overnemen van de Duitse vertaling – is allereerst een detective. Spannend van de eerste tot en met de laatste bladzijde, ook al weet je vanaf het begin wie het

gedaan heeft. “Het kat-en-muis spel tussen Raskolnikov en politiemann Porfiri is schitterend beschreven”, vindt Van den Bercken. “Raskolnikov wordt gekweld door vragen: komt Porfiri erachter of niet? Weten anderen het of niet? Willen ze me erin luizen?” Veel later zien we eenzelfde overijverige inspecteur als Porfiri terug in de populaire tv-serie *Columbo*. Ook *Columbo*, gespeeld door Peter Falk en neergezet als shabby en verstrooid, zit de dader dicht op de huid en tergt deze zo lang tot hij uiteindelijk schuld bekent. Wat *Misdaad en straf* doet uitstijgen boven de doorsnee thriller of detective is dat de dreiging niet alleen van buiten, maar vooral ook van binnen komt. De vijand is het eigen knagende

De vijand is het eigen knagende geweten en de twijfel

geweten en de twijfel. De lezer kruipt in het hoofd van de moordenaar en blijft daar ruim honderd bladzijden in rond-dolen. Van den Bercken: “Zijn utilitaristische ethiek – sommige mensen zijn nuttig en andere niet en die laatste categorie mag je straffeloos uit de weg ruimen – breekt hem op. Raskolnikov komt tot inkeer en beseft dat hij boete moet doen. Dat leidt tot een openbare schuldbekentenis op een plein in St. Petersburg: ‘ik heb een mens vermoord’.” Dit is geen juridische bekentenis en ook geen kerkelijke biecht, maar een wat Van den Bercken een ‘antropologische biecht’ noemt. De spijt komt van binnenuit en is niet afgedwongen door externe autoriteiten. De negentiende-eeuwse Dostojewski was wel religieus, maar wars van kerkelijke doctrines. “Zijn schuldopvatting staat los van kerkelijke kaders en betreft uiteindelijk de vrijheid van de mens. Dat maakt het werk van Dostojewski zo tijdloos. De mens is verantwoordelijk voor zijn eigen daden. Als hij een misdaad begaat, moet hij dus schuld bekennen. In *De broers Karamazov* gaat hij nog een stapje verder, daarin verklaart de monnik Zosima dat iedereen voor alles

en iedereen schuldig en verantwoordelijk is. Iwan Karamazov worstelt met de vraag waarom kinderen lijden. “Dat vindt hij zo’n probleem dat hij God verwerpt. Het antwoord van Zosima is dat iedereen, en dus ook Iwan zelf schuldig is aan dergelijke misstanden”, vertelt Van den Bercken. Zo’n antwoord kan verlamdend werken – waar begin je in godsnaam? – maar voor Dostojewski ligt daarin de sleutel tot menselijkheid en vrijheid. “In het bekennen van je schuld bereik je het paradijs in jezelf. Nee, geen gemoedsrust, dat lijkt te veel op geestelijk comfort. Het gaat om het besef van medeverantwoordelijkheid. Om daadwerkelijke liefde in plaats van abstracte liefde zoals bijvoorbeeld beleden in het socialisme van

die tijd waartegen Dostojewski ageert: altijd strijden voor de mensheid, maar ondertussen de individuele mens, de burens vergeten.”

Dat mag allemaal heel heilig klinken, de Russisch-orthodoxe theologen zitten behoorlijk met Dostojewski in hun maag. Natuurlijk is het een groot schrijver, maar zijn leer aanvaardden ze niet. De paus is daar makkelijker in. In de eind november verschenen encycliciek over de hoop, *Spes salvi*, citeert hij zelfs uit *De broers Karamazov*: In het hiernamaals zullen de misdadigers niet naast hun slachtoffers zitten. “Dat is een theoretisch knelpuntje”, licht Van den Bercken toe. “Als alles vergeven wordt, zouden misdadigers en slachtoffers wel naast elkaar zitten. Waar het om draait is dit: er is altijd hoop op verlossing en vergeving, maar niet alles wordt zomaar vergeven. De mens moet zelf tot inkeer komen.” Na zijn bekentenis moet Raskolnikov weliswaar op dwangarbeid naar Siberië, hij heeft wel zijn menselijkheid – plus de liefde van Sonja – gewonnen. Hij is een ander mens geworden. x

Tekst: Bea Ros

Berouwvolle boeken

Over zondige en gekweldde mensen is het goed boeken schrijven. Geen wonder dat door de wereldliteratuur een spoor van schuld en zonde en – soms – berouw loopt. Hieronder een greep uit enkele klassieke en moderne titels waarmee het onder de kerstboom goed toeven is.

James Hogg

Bekentnissen van een gerechtvaardigd zondaar (1824)

Een sinistere roman waarin de lezer meesterlijk op het verkeerde been gezet wordt. Hoofdpersoon Robert Wringhim voelt zich uitverkoren door God en daardoor gerechtigd, nee verplicht zijn goddeloze verwanten om zeep te helpen. Religieus fanatisme en zinsbegoocheling drijven Wringhim tot gruwelijke daden en zelfvernietiging.

Edgar Allan Poe

The Tell-Tale Heart (1843)

De zwartgallige Amerikaanse schrijver Poe is de founding father van het betere griezel- en detectiveverhaal. In dit verhaal vertelt de anonieme hoofdpersoon hoe hij een oude man heeft vermoord, in stukken gehakt en verborgen onder de houten vloer van zijn kamer. Geen haan die ernaar kraait, maar helaas speelt het geweten op. De hoofdpersoon verbeeldt zich het hart van de vermoorde man te horen tikken, harder en harder. De moordenaar kan er niet meer tegen en schreeuwt zijn schuld uiteindelijk uit.

Italo Svevo

De moord in de via Belpoggio (1890)

Giorgio, bijgenaamd ‘het heertje’, begaat in een opwelling een moord. Niet wroeging, maar de angst op te vallen grijpt hem daarna bij de keel. Hij probeert zich zo onopvallend en gewoon mogelijk te gedragen, maar laadt juist daardoor de aandacht en verdenking op zich.

Marcellus Emants

Een nagelaten bekentenis (1894)

‘Mijn vrouw is dood en al begraven.’ Niet veel later wordt duidelijk dat de ik-persoon, Willem Termeer, zijn eega eigenhandig om zeep heeft geholpen en daar absoluut geen spijt van heeft. Sterker, hij zal de lezer wel even uit de doeken doen dat het geen doen was, zijn huwelijk. En als er al een schuldige aangewezen moet worden, dan zijn het zijn genen. Kan-ie dus niets aan doen.

Donna Tartt

De verborgen geschiedenis (1992)

Ze zijn slim, ze zijn fanatiek en ze zijn hun grenzen aan het verkennen. Zo komt het dat vier begaafde studenten in koelen bloede een medestudent vermoorden, terwijl een vijfde toekijkt. De vriendschap blijkt niet bestand tegen de druk van politieverhoren en de emoties wanneer het lijk gevonden wordt. Zelfingenomenheid maakt plaats voor wroeging.

Ian McEwan

Boetekleed (2002)

‘Boosheid, walging en verontwaardiging gebruiken we om het gedrag van anderen te sturen. Met schuld controleren we onszelf’, zei McEwan in een interview. In deze roman is het Briony die een boetekleed aantrekt: door haar toedoen wordt de vriend van haar zus vals beschuldigd van verkrachting.

Arnon Grunberg

Tirsa (2006)

Hoofdpersoon Jörgen Hofmeester werkt aanvankelijk op de lachspieren, deze man die zo wanhopig probeert niet op te vallen en voorkomend te zijn. Maar gaandeweg ontdekt de lezer diens wanhoop en onvermogen die Hofmeester tot een vreselijke daad drijven. Een boek dat tot op het bot gaat.

BOETE & Verzoening

Bert Beelen: "Een van de mannen die op de grond ligt, de meeste rechtse, heb ik gevolgd bij zijn priesterwijding. Deze man, Marcel, was accountant en worstelde jaren met z'n geloof. Tijdens dit ritueel wierp hij zich op de grond om God om vergeving te vragen. Hij deed boete voor de wereld en tegelijkertijd afstand van zijn aardse bezittingen. Bijzonder, vind ik, in deze tijd van *real life soaps*. Zijn besluit om priester te worden, staat in mijn ogen voor innerlijke verzoening. Er is een einde gekomen aan zijn worsteling."

Waar vind jij je inspiratie? Op de dansvloer, aan de schildersezel, in een jazzband, in de doka, in een schrijfgroep of in de theaterspots?

Lindenberg

muziek beeldende kunst dans theater schrijversschool

Kijk voor onze cursussen en workshops op de website of bel voor onze brochure
024 327 39 11

kijk op
www.delindenberg.com
voor alle cursussen

TONNAER

adviseurs in omgevingsrecht

Bestuursrecht jurist?
Bijna klaar?
Denk aan Tonnaer!!

Vestigingen in Maastricht en Eindhoven
Neem contact op met Anita Stalmans 043-3261660

Oporto GRAND-CAFÉ RESTAURANT

Portugees eten en drinken

Elke dag geopend
Hertogstraat 1 (Hoek Kelfensbos)
Nijmegen, 024 - 3220498

www.restaurantporto.nl

up next >>>

16-12 **GETATCHEW MEKURIA & THE EX**
19-12 **JOHAN + HOSPITAL BOMBERS E.A.**
21-12 **HELTER SKELTER HOSTED BY ST PAUL**
26-12 **HOUSE CLASSIX**
29-12 **MICHEL DE HEY**
31-12 **NEW YEARS PARTY**
05-01 **EPICA**
08-01 **NEWTON FAULKNER**
11-01 **THE BLACKOUT**
25-01 **VOICST**

DOORNROOSJE
p o p p o d i u m

groenewoudseweg 322
6525 el nijmegen
www.doorroosje.nl

Nijmegen - Wattstraat 27

In de wijk Grootstal, op de tweede woonlaag gelegen 3-kamer appartement met 2 balkons en inpandige berging op de begane grond. Centraal gelegen t.o.v. de ziekenhuizen en de universiteit. Ind.: Begane grond: centrale entree met brievenbussen en intercom; eigen (fietsen)berging, 2e Verd.: entree; hal met meterkast, toilet; woonkamer met balkon en vaste kast; 2 slaapkamers; dichte keuken met eenvoudige keukeninrichting v.v. wasmachineaansluiting en toegang tot 2e balkon; aansluitend doucheruimte met wastafel en opstelling c.v.-ketel. Alg.: bwj. 1958 / woonopp. 65 m² / inh. 175 m².

VRAAGPRIJS € 142.000,- k.k.

Voor informatie:
Gelsing Makelaardij te Nijmegen 024-3812233

*Valdin all-inclusive, keuze
10 voor- hoofd- nagerechten
Inclusief drank voor € 32,50*

Drie mooie zalen voor vergaderingen, lezingen, presentaties, jubilea's, promoties en personeelsfeesten. Ook hebben we een mooi dakterras voor recepties. Op ons terras kunt lunchen en dineren. Laat eens vrijblijvend een offerte maken.

Van Peltlaan 4
024-3556902
www.valdin.nl
info@valdin.nl

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

of bel: 0486 - 417 450

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Het wildseizoen is begonnen

www.ru.nl/facultyclub

of bel: 024 - 361 1282

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Culinair eten voor studentenprijzen!

3-gangen studenten
menu € 11,25

3 gangen keuzemenu voor 17,50 p.p.
Inclusief uitgebreid saladebuffet

Reservering gewenst
Open van maandag t/m zondag vanaf 17.00 uur
Eetcafé Allerlei

Regulerestraat 59 6511 DP Nijmegen
(loopt parallel aan de Bloemerstraat, bereikbaar via
Plein 1944 bij Doordendaal 1e zijstraat links)

Tel. 024 - 360 29 98

Proefschrift
**snel
goed
goedkoop**
10% korting
quickprint.nl
Tel: (024) 377 14 83

De onderwijspuzzel

Onderwijs is de uitkomst van een interessante puzzel: vakinhoud, eindtermen, toetsing en studielast moeten op elkaar worden afgestemd en in een didactische vorm worden gegoten. Elke docent zal deze puzzel voor zijn cursus op moeten lossen, onder toezien van de opleidings- en examencommissies: het systeem dat de kwaliteit moet borgen.

De beschikbare capaciteit beperkt de mogelijkheden van een docent. Het onderwijsmanagement van een faculteit is daarmee een bepalende factor voor de onderwijskwaliteit: soms zijn uren niet beschikbaar of ligt er een opgelegde norm voor contacturen. De 'Radboud-norm' bijvoorbeeld staat voor het beleid om studenten ten minste vijftien contacturen per week aan te bieden en ze aan te zetten tot minstens 35 uur studie per week. Dit brengt de puzzel danig in de war. Omdat de eindtermen voor een cursus vooraf zijn vastgelegd, kun je niet zomaar meer of minder stof behandelen.

Studielast wordt uitgedrukt in EC's, maar wanneer je cursussen met elkaar vergelijkt blijkt dat de ene EC de andere niet is. Ook blijkt uit evaluaties dat studenten de ene cursus zwaarder vinden dan de andere. De vraag is of het erg is dat een vak als zwaar wordt ervaren. Wanneer de puzzel van inhoud, eindtermen, toetsing en studielast klopt, is de kwaliteit immers geborgd. Het rare feit doet zich voor dat volgens alumni, achteraf gezien, de studie wel wat uitdagender had gekund, terwijl studenten klagen over studielast. Het denken over de kwaliteit van onderwijs zou een nieuwe fase moeten ingaan: we moeten eerst nadenken over welke uitdaging wordt geboden en daar dan een passende vorm bij vinden.

Meedenken met beleid

Driekwart van de medewerkers van de Radboud Universiteit vindt dat meedenken over het beleid bijdraagt aan het werkplezier, zo bleek uit een enquête. 'Meedenken' kan echter op verschillende manieren: formeel in de medezeggenschap en informeler in het werkoverleg. Omdat onze universiteit officieel twee bestuurslagen heeft zijn er twee niveaus van medezeggenschap: op universitair niveau is de ondernemingsraad het medezeggenschapsorgaan en op het niveau van de faculteiten, het Cluster Ondersteuning en het Cluster Facilitair zijn dat de Onderdeelcommissies. Gelukkig zijn dit niet de enige gremia waarin medewerkers

hun mening kunnen geven over het beleid: in kleiner verband kunnen zij meedenken en meepraten in het informelere werkoverleg. Werkoverleg is niet zo vrijblijvend als het lijkt: in de 'handleiding werkoverleg' staat dat het overleg in ieder geval zes keer per jaar moet plaatsvinden en dat medewerkers hun leidinggevende mogen aanspreken op zijn plicht om werkoverleg te organiseren. Het college heeft beloofd dat het de 'handleiding werkoverleg' onder de aandacht zal brengen van decanen en directeuren. Graag brengen wij hem hierbij vast onder de aandacht van alle medewerkers.

De Kolom

Maandelijkse column
door een OR-lid

"Elf vrouwen in toga", juichte *Vox*. Een mooie eindscore in vergelijking met 2006 toen maar twee vrouwen werden benoemd. De cijfers vertekenen enigszins de werkelijkheid. Twee van de elf vrouwen waren immers al bijzonder hoogleraar en maar één vrouw is benoemd tot gewoon hoogleeraar, terwijl er in 2007 tien gewone hoogleeraarzetels opnieuw zijn bezet. Toch mogen we niet klagen. Tussen 2002 en 2006 is het aantal vrouwen in alle wetenschappelijke functies behalve de hoogleraren, en in de hogere OBP functies procentueel gestegen. Ook de in- en uitstroomcijfers over dezelfde periode bevestigen het positieve beeld. Dit jaar is nu ook het percentage vrouwelijke hoogleraren licht gestegen en kregen we de eerste vrouwelijke decaan in de geschiedenis van onze universiteit. We hebben kwaliteit in huis – daarvan getuigt ook de hoge kwaliteit van de aanvragen voor programma's als *Aspasia* en de *RU Stimuleringspremies* – maar we moeten ervoor oppassen dat die speciale programma's er niet toe leiden dat vrouwen niet in aanmerking komen voor reguliere plaatsen. We zijn er nog lang niet. Aandacht voor de doorstroom van vrouwen blijft ook in de komende jaren van belang. De OR heeft daarom het college verzocht om continuering van hun inzet. De rector bevestigde dat zij de decanen er op zullen blijven aanspreken. Bij geschiktheid van een vrouwelijke kandidaat moeten we haar gewoon aannemen; dan wordt het tekort aan vrouwelijke hoogleraren echt opgelost. Dat vind ik nou een goed voornemen voor het nieuwe jaar!

Claudia Krops
(Algemeen Universitair Belang)

Contactinformatie

ORKonde wordt u aangeboden door de Ondernemingsraad.
Redactie: Claudia Krops, Femke Kok,
Nanne Migchels, Wilma Philipse.

Lees verder:
www.radboudnet.nl/orkonde

In memoriam Han Beijersbergen 1946 – 2007

Het bericht van het plotselinge overlijden van Han Beijersbergen heeft ons getroffen. Als directe medewerkers herinneren wij Han als een inspirerend leermeester, een enthousiaste en hardwerkende collega met een groot en warm kloppend hart voor de universiteit, de stad en de medemens. Han: altijd in voor een kwinkslag of

een gevatte woordspeling, altijd ad rem, altijd op zoek naar het juiste woord. En liefst het laatste.

Han was meer dan 31 jaar verbonden met de universiteit en met Nijmegen. Een van zijn eerste wapenfeiten vormde het opzetten van een cursus 'Schrijven over wetenschap'.

In 1988 werd Han hoofd van de afdeling Pers en Voorlichting. Hij bedacht het externe relatieblad *KUzien* (nu *Radboud Magazine*) en voerde daarvan jarenlang de eindredactie. In 2000 nam hij formeel afscheid van de universiteit. Maar ook daarna bleef hij actief met schrijftrainingen en uiteraard met zijn columns.

Effectieve taal spreekt eerder tot het hart dan tot het verstand. 'Het is geen inkt, maar warm bloed, dat mijn vederken schrijven doet!', zo hield Han zijn cursisten voor. Han was voor ons een groot voorganger in de taal. Kunnen wij onze gevoelens beter uitdrukken dan in het volgende door Han zelf gebruikte citaat van William Shakespeare bij zijn afscheid van de universiteit:

"Good night, good night! Parting is such sweet sorrow, but I shall say: good night, till it be t'morrow..."

Namens oud-collega's P&V,

Bets Berntsen, Carin Bökkerink en José Koot

Nieuwgezicht

Naam Petro van Vondelen

Leeftijd 48 jaar

Was Bibliotheekmedewerker bij managementwetenschappen

Is Bibliotheekmedewerker bij rechten

Sinds 1 oktober

Hoe bent u hier terechtgekomen?

"Ik werk al dertien jaar voor de universiteit, maar ben al die jaren gedetacheerd door Breed, een sociale werkvoorzienaar. Sinds een aantal jaar mag ik intern meesolliciteren en heb toen gereageerd op een vacature in de rechtenbibliotheek."

Heeft u nu het gevoel er écht bij te horen?

"Ach, ik heb er altijd al bijgehoord. 'Als jij er niet zou zijn...' zeiden mijn collega's altijd. Je bent toch onderdeel van het team. Ik heb me nooit buitengesloten omdat mijn salaris uit een ander potje komt. Maar ik moet zeggen: nu voel ik me toch meer onderdeel van de universiteit zelf."

Heeft de bibliotheek in dit digitale tijdperk nog klanten?

"Jazeker, de rechtenbib is erg druk: studenten en medewerkers moeten veel naslagwerken raadplegen. Bij managementwetenschappen was het rustiger, dat is een echte boekenbib. Het leukst vind ik de uitleenbalie: de vragen die op je afkomen en het contact met medewerkers en studenten. Om te ontspannen maak ik in de pauze regelmatig een wandeling in het bos hierachter."

U bent een fervent wandelaar?

"Ja, dat gaat zomer en winter door. Verder doe ik stamboomonderzoek naar mijn familie: de meeste Van Vondelens zijn familie van elkaar. Het gaat terug tot 1600: een achternicht van mij brengt binnenkort een boek uit."

Algemeen

Studentenkerk, Erasmuslaan 15

T/m 21 december op werkdagen, 12.45 uur: Middaggebed in de advent.
24 december t/m 6 januari gesloten
8 januari, 19.00 uur: Bijna afgestudeerd, en dan...? Cursus i.s.m. DSZ, opgeven.
9 januari, 19.30 uur: Taizéviering.
24 januari, 18.00 uur: Soeplezing: Meet the rector! Ontmoeting met Bas Kortmann.

Kerkdiensten, Prof. van Weliestraat 4:

23 december, 11.00 uur: 4e zondag 'Advent: uitzien naar de messias'. Voorganger Theo Koster o.p. 24 december, Kapel Erasmuslaan, 17.30 uur: Anglican Church.
24 december, 19.00 uur: Kerstfeest van de Kinderkerk.
24 december, 23.00 uur: Kerstnacht 'Zachte kracht'. Voorganger John Hacking. Geen vieringen op 25, 26 en 30 december.
6 januari, 11.00 uur: Driekoningen. overweging. Overweging Hanneke van Laarhoven
6 januari, 17.00 uur: Anglican Church.
13 januari, 11.00 uur: Op weg naar een nieuwe plek. Voorganger John Hacking.
www.ru.nl/studentenkerk

Universiteitsbibliotheek

De bibliotheken van de universiteit zijn gesloten van 24 december t/m 1 januari. Op 5 januari is de Centrale Bibliotheek gesloten wegens werkzaamheden aan het gebouw. Op 6 januari is het gebouw normaal geopend.

Gewijzigde openstelling URD-locaties

Op 21 december sluiten alle URD-locaties om 14.00 uur.
Van 24 december t/m 1 januari zijn alle URD-locaties gesloten.
Van 2 t/m 4 januari gesloten: Sportcafé, Cultuurcafé, DE-café en Tandheelkunde.
Van 2 januari t/m 4 januari open van 11.00 - 14.00 uur: het Gerech (Rechtenfaculteit) en restaurant FNWI
Van 2 januari t/m 4 januari open van 11.00 - 19.00 uur: Reffer (keuze uit twee warme maaltijden)

Lezingen

Han Fortmann Centrum

14 t/m 20 januari Open week, 18 januari, 20.00 - 22.00 uur: Lezing 'Extase of eenvoud?' prof. Henk Barendregt Erasmuslaan 15, Kosten: 7,50 euro
www.hanfortmanncentrum.nl

Congres MPI

17 t/m 19 januari, 09.00-16.00 uur: congres Transmission and Diffusion, georganiseerd door Letteren, Centre for Language Studies, onderzoeksprogramma Language in Time and Space. Hoofdt thema: hoe is taalverwerving door moedertaalsprekers en tweede taalsprekers van invloed op taalverandering? MPI, Wundtlaan 1, www.ru.nl/cfs

Soeterbeek Programma

17 januari, 20.00-22.00 uur: Lezing 'Voor treffelijk leven. Over klassieke en moderne deugden' ism Dagblad Trouw. Aula, Comeniuslaan 2.
www.ru.nl/voortreffelijk

PAOG-Heyendaal

17 en 25 januari: Vaardigheden in de gerontopsychiatrie; verplichte kost voor algemeen geriater.
www.paoghheyendaal.nl

Studenten

13 februari, 8.45 uur: cursus Arbeidsrecht voor niet-rechten studenten met introductiebijeenkomst, TvA 8.00.14. 20 februari t/m 21 mei wekelijks op woensdag werkcollege van 8.45-10.30 uur. Bestuderen: 'Hoofdstukken vermogensrecht, hfdst II t/m IX, van J.H. Nieuwenhuis (geldt niet voor studenten Man.Wet, die kunnen aantonen dat ze binnen hun studieprogramma Inleiding Recht of een ander rechtenvak hebben gedaan). ECTS: 9 resp. 6. Nadere inlichtingen bij mw. mr. C. Jacobs-de Klerk, tel. 3612306, e-mail C.Jacobs@jur.ru.nl. Aanmelden via KISS.

Cultuur

Cultuur op de campus

19 december, 19.30 - 21.00 uur: Film 101 Reykjavik
Plaats: CC3, Mercatorpad 1, €1,50 (studenten) of €2,50
20 december, 12.45 - 13.30 uur: Poëzie/Theater Kapitein Lafbek
Plaats: De Rode Laars, E2.64/
www.ru.nl/cultuuroopdecampus

Soeterbeek Concerten

27 januari, 15.30 - 17.00 uur: Francine van der Heijden (zang - sopraan) en Gerard Bierman (piano) Plaats: kapel Studiediecentrum
www.ru.nl/soeterbeek

Benoemingen

Dr. Annalisa Fasolino is miv 1 december benoemd tot hoogleraar Computational Condensed Matter (FNWI).

Promoties & Oraties

21 december, 10.30 uur: promotie mw. S. Müller-Herbers (Man.Wet.) 'Voorbeeld Nederland? Coöperatief onderhandelen en bescherming van de groene ruimte in Duitsland en in Nederland aan de hand van stadsuitbreidingen in Münster (D) en in Enschede (NL)'.

21 december, 13.30 uur: promotie mw. drs. C.F.J.M. Peeters (Med.Wet.) 'Liver metastases of colorectal cancer. The impact of the primary tumour on growth of metastases'.

21 december, 15.45 uur: oratie prof. mr. F.W.J.M. Schols (Rechten) 'Het ontbreken van de uiterste wil'.

7 januari, 11.30 uur: promotie mw. drs. C. Essers (Man.Wet.) 'Enterprising Identities; Female Entrepreneurs of Turkish and Moroccan Origin in The Netherlands

7 januari, 13.30 uur: promotie S. Boros (FNWI) 'The Gordian Knot of Small Heat Shock Proteins And Tissue Transglutaminase'.

7 januari, 15.30 uur: promotie C.S. Gangabadage (FNWI) 'Apolipoprotein CIII structure and dynamics by NMR spectroscopy. Residual Dipolar Couplings for detergent solubilized proteins'.

8 januari, 15.30 uur: promotie drs. R. Argioli (Man.Wet.) 'Office location choice behaviour and Intelligent Transport Systems'.

9 januari, 15.30 uur: promotie ir. M.A. Deij (FNWI) 'Modeling Crystal Growth of Organic Materials. Nucleation Steps and Morphology'.

10 januari, 13.30 uur: promotie mw. drs. Y.J.M. van der Linden (Med.Wet) 'One-Carbon Metabolism and Neural Tube Defects. Case Open or Closed'.

10 januari, 15.30 uur: promotie mw. drs. G. Bos (Soc.Wet) 'Once a Mother. Relinquishment and adoption from the perspective of unmarried mothers in South India'.

11 januari, 10.30 uur: promotie mw. M.O. Altarejos (Theologie) 'Filipino Basic Ecclesial Communities Between Limitation and Self-transcendence. A Lonergan-based Elucidation of Fundamental Spirituality'.

11 januari, 13.30 uur: promotie mw. drs. B.S. Langenhoff (Med.Wet.) 'Surgical treatment of colorectal liver metastases: decision making and outcomes'.

11 januari, 15.45 uur: oratie prof. dr. F.A. Maas (Religiewet.) 'De verleiding, de ras en de tranen. Over de sacramentele dimensie van religieuze kunst'.

14 januari, 13.30 uur: promotie A. Alshinawi (Man.Wet) 'The continuous relevance of the nation-state. The political economy of the pharmaceutical industry in Egypt'.

14 januari, 15.30 uur: promotie drs. D. Mooren (Soc.Wet.) 'How communication affects the minds of senders and recipients: Stereotypes, Prejudice, and Behavior'.

15 januari, 15.30 uur: promotie drs. W.A. Ozinga (FNWI) 'Assembly of plant communities in fragmented landscapes: The role of dispersal'.

16 januari, 13.30 uur: promotie mr. ing. A.J. Verdaas (Rechten) 'Stil pandrecht op vorderingen op naam'.

16 januari, 15.30 uur: promotie mw. drs. M.E.E. van Kasteren (Med. Wet.) 'Improving the prescription of antibiotics, focus on surgical prophylaxis'.

17 januari, 10.30 uur: promotie mw. drs. M.F.M. Gielissen (Med.Wet.) 'Fatigue in cancer survivors. From assessment to cognitive behaviour therapy'.

17 januari, 13.30 uur: promotie mw. drs. J. Nigten (Med.Wet.) 'Molecular Mechanisms in Differentiation - Induction in Acute Promyelocytic Leukemia'.

17 januari, 15.30 uur: promotie drs. G.W. Schilders (FNWI) 'The human exosome and its auxiliary proteins. Controlling RNA degradation and processing'.

Uitreiking Frye Stipendia op 6 december. /Foto: Jan van Teeffelen

Overeenstemming over nieuwe CAO

De VSNU heeft met de vakbonden op 23 november definitief overeenstemming bereikt over een nieuwe CAO voor de periode van 1 september 2007 tot 1 maart 2010. Er zijn onder meer afspraken gemaakt over een salarisverhoging en daarmee samenhangend het inleveren van vakantie-uren, loondoorbetaling bij ziekte en arbeidsongeschiktheid, toelages voor arbeid op ongebruikelijke werktijden en levensfasebewust personeelsbeleid.

www.radboudnet.nl

Personeelsvereniging:

Voorjaarscursussen 2008

In januari start weer een groot aantal cursussen van de PV:

Klassieke Massage > Sportzaal aan de Gerard van Swietenlaan 2
Yoga > Sportzaal aan de Reinier Postlaan gebouw Neurologie
T'ai chi > Polikliniek Fysiotherapie (CSS route 645)

Leeskring en ICT-groep Radboud > Gymnasion

Boetseren – Groendecoratie – Pottenbakken – Tekenen en Schilderen > Klein Atelier, Kapittelweg 54-52

www.ru.nl/pv/cursussen

Reorganisatie Cluster Facilitair

Vanaf 1 januari gaan de Dienst Accommodatiemanagement (DAC), de Universitaire Restauratieve Dienst (URD) en een deel van het Universitair Facilitair Bedrijf (UFB) samen verder als Facilitair Bedrijf (FB). Het 'oude' Universitair Facilitair Bedrijf heet voortaan het Universitair Vastgoed Bedrijf (UVB).

Voor medewerkers staan alle diensten en producten van het FB en het UVB in de dienstengids op RadboudNet.

De websites worden vanaf 1 januari vernieuwd:

- www.ru.nl/fb: Refter-weekmenu, horecaoutlets, cateringmogelijkheden, accommodaties en winkels op de campus.
- www.ru.nl/uvb: informatie over gebouwen, bouwprojecten en huisvesting.

SNUF zoekt studenten met visie

Voor de studentenadviesraad is het Nijmeegs Universiteitsfonds (SNUF) op zoek naar vijf kritische en betrokken studenten. De adviesraad adviseert de directeur van het Nijmeegs Universiteitsfonds over beleid en beleidsontwikkelingen. Gemiddeld komt de adviesraad zes keer per jaar bijeen en bestaat uit tien studentleden. www.snu.nl

Vacatures

Kijk voor vacatures en uitgebreide informatie op: www.ru.nl/vacatures

- Managementassistent Institute for Computing and Information System (o,9 fte)

Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica

- Senior onderzoeker/adviseur Hoger Onderwijs (1,0 fte)

IOWO

- Promovendus media en alcoholgebruik (o,8 fte)

Faculteit der Sociale Wetenschappen

* Voor interne vacatures, kijk op www.radboudnet.nl/vacatures

Colofon

Vox is het tweewekelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Redactie-adres: Comeniuslaan 6. Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen. Tel: 024-3612112.

Fax: 024-3612874.

E-mail: redactie@vox.ru.nl. E-mail Vox Campus:

voxcampus@communicatie.ru.nl

studenten: www.voxlog.nl

medewerkers: www.radboudnet.nl/vox-online

Redactie: Patricia Veldhuis (hoofdredacteur),

Carin Bökkerink (Vox Campus), Paul van den

Broek, Anne Dohmen (eindredactie), Rob

Goossens, Marjolein Pijnappels, Martine Zuidweg

Medewerkers: Stephan L. Borggreve, Anouk

Broersma, Gaby van Cauil, Bregje Cobussen,

Jacqueline van Dongen, Jaap Godrie,

Alex van der Hulst, Roel Neijts, Oscar Paling,

Bea Ros, Ilse Schuurmans, Teun Verberne,

Ruud Vos, Ron Welters, Anna van de Weygaert,

Christiaan de Wit

Columnisten: Mgt, Peter van der Heiden

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Duncan

de Fey, Erik van 't Hullenaar, Marco Ticheler,

Gerard Verschooten

Illustraties: Miesjel van Gerwen, Merlijn Draisma,

Michiel Vijselaar

Redactieraad: drs. R. van den Brink, prof. dr.

F. Corstens, dr. E. Denessen, dr. J. Linssen,

W. Scholten, prof. mr. P.J.P. Tak, J. de Vos

Vormgeving en opmaak: Nies en Partners bno, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet 023-5714745,

zandvoort@bureauvanvliet.com. Redactie Vox

024-3612112, advertentie@vox.ru.nl.

Abonnementen: Personeelsleden, studenten:

€ 25,- o.v.v. student- of personeelsnummer

Overigen: € 35,- over te maken op gironummer

2367526 o.v.v. Stg. KU Radboud Universiteit

Nijmegen Vox.

Adreswijzigingen: Abonnementenadministratie

Vox, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen,

tel: 024 - 3615984

Druk: Thieme MediaCenter Nijmegen

Foto omslag: Duncan de Fey

Vox Campus

Vox Campus verschijnt in Vox onder verantwoordelijkheid van de afdeling Communicatie van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Redactie: Carin Bökkerink (coördinatie),

Kelly Huijsmans, Karen Thoms

Redactieadres: Comeniuslaan 6, Postbus 9102,

6500 HC Nijmegen. Tel: 024-3612112.

Mededelingen of berichten voor Vox Campus kunt u sturen naar: voxcampus@communicatie.ru.nl

De deadline voor het aanleveren van berichten in

Vox Campus is woensdag om 14.00 uur in de

week voor verschijning. De volgende Vox Campus

verschijnt op donderdag 17 januari.

Henk V. (40) en Bart B. (33) delen op een bijzondere manier een woonruimte: zij zijn gedetineerd in de Penitentiare Inrichting *Oosterhoek* in Grave, in een afdeling in het huis van bewaring. Maakt gevangenschap een beter mens van je?

Celgenoten

Henk: "Wij zijn gevraagd om bajesreiniger te worden."

Bart: "Dat maakt het leven een stuk gemakkelijker. Onze deur mag vaker open. Anderen zitten hier in het huis van bewaring gemiddeld zo'n twintig uur achter de deur, dat is lang hoor. Gelukkig is dat niet aaneengesloten."

Henk: "De onwetendheid is het ergste. Het kan nog maanden duren voor ik afgestraft word. Voor mijn vrouw en kinderen is het nog erger. Die lijden er nog het meeste onder."

Bart: "Samen op cel kun je een hoop van elkaar leren. Je thuissituatie staat op z'n kop. Daar praten we over. Om vijf uur gaat bij ons de deur dicht. We leggen een kaartje, yahtzeeën."

Henk: "En 's avonds kijken we tv. Om tien, elf uur gaan we slapen. Een cel delen heeft wel voordeel."

Bart: "De tijd gaat sneller. En je pept elkaar op."

Henk: "Het moet wél klikken. Ze letten er ook op of het past wie ze bij elkaar zetten."

Bart: "Als ik binnenkort vertrek, kan Henk aangeven wie hij erbij wil."

Henk: "Wij zijn allebei rustige mensen. Natuurlijk, het is geven en nemen, net als thuis."

Bart: "De rozenkrans boven mijn bed is mooi."

Henk: "Het is iets vertrouwds, ik vind er steun bij. Ik ga meer naar de kerk, om over de dingen na te denken. Het is toch drijfzand waar je op leeft. Je zoekt een strohalm om aan vast te houden."

Bart: "Sommigen gaan naar de pastoor. Dan vallen er ook tranen. Een biecht lucht op."

Henk: "In de kerk steek ik een kaarsje op. Van mijn vrouw weet ik dat ze dat ook doet, elke week een gewijde kaars. Haalt ze uit Kevelaer. Vind ik prachtig."

Bart: "Ik word een beter mens zo."

Henk: "Met dit milieu heb ik helemaal niks. Ik moet er mee leren leven. Ik wil vooruit kijken, en straks het boek kunnen sluiten."

Bart: "Ik weet nu ook hoeveel vrijheid waard is. Dit is eens en nooit meer."

Het gesprek vindt plaats in de kamer van een van de katholieke geestelijke verzorgers van de gevangenis. De cel van de heren krijgen we niet te zien, want de woonafdelingen zijn verboden gebied voor bezoekers. Henk wordt verdacht van een drugsdelict en wacht al vijf maanden op een veroordeling. Wat Bart op zijn kerfstok heeft, wil hij niet vertellen. Een misstap dit voorjaar bracht hem in Grave. Een overplaatsing naar een half open inrichting is nabij, waar hij maximaal nog anderhalf jaar moet doorbrengen. /PvdB, fotografie: P.I. Oosterhoek

